

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-határon belül sor egyszer 20 fillér.
Minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyaránt

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, június 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Az aradi nő-kongresszus.
- Katalógusolvasás.
- Aradi nőegyesületek közös értekezlete.
- Az aradmegyei főjegyző pöre.
- Az aradi földmivélségügyi palota vállalkozói.
- A folyosóról.
- A párisi merénylet.
- Dugott árut keresnek az aradi rendőrségen.
- A megtért.
- Öngyilkosság Szerényi államtitkár szobájában.
- Beszélgetés Szentkereszthy Zsigmond báróval.
- A párbaj ellen.
- Öngyilkos menyasszony.
- A hadtestparancsnok távozik.
- Az aradi dalosünnep.
- Szabadságolták József főherceg kamarását.
- Tárca: Szerelem, házasság feminista tükörben.

Az aradi nő-kongresszus.

Arad, június 5.

Arad pünkösdi eseményei közé a szokatlan, új dolgok érdekességével illeszkedik be az a nagygyűlés, amelyet a Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége tart a városban, június 7-én és 8-án. De ha eseménynek érdekes, a jelentősége, erkölcsi tartalma és a messze jövőbe kiható ereje még nagyobb az érdekességénél.

Mecénásként jön ide az országos nőszövetség, hogy pártfogásába vegye a vidéki kulturális, humanus és szociális intézményeket, hogy adoptálja a Jótékony-ság lelelengyermekeit: az aradi nőegyesületeket.

Eljön, hogy édes fiaiként keblére ölelje őket; támasza, tanácsadója legyen nekik,

hogyan megvilágítsa azt az utat, amelyen leghamarabb diadalra jut az eszme, legtöbb eredményt ér el a munkásság. Megkönnyíti a járatlan ösvényen való botorkálást azáltal, hogy vezetőül, segítő társnak ajánlkozik.

Megjelöli a célt, amerre haladni kell, tanácsot ad, oktat s gondja van arra, hogy ne váljék szemfényvesztő kuruzslássá az az intézmény, amely a társadalom testi és lelki nyavalyáinak orvoslására vállalkozott.

Ahol csak kibontotta zászlaját, hódított, híveket szerzett. Programját nem hangos dobszóval, hanem szelid jóakarattal, szerető gondossággal hirdeti.

Az új irány, amelyet a nők egyesületi munkája terén szabott, azt jelenti: a nők közéleti munkája nem terjedhet csupán a jótékony-ság, a könyörületes-ség mezőire. A nőnek részt kell venni a társadalmi problémák, a szociális bajok rendezésében s ki kell választania ebben az óriási világműhelyben a munkának azt a részét, ahol a nő ereje, buzgalma nagyobb eredményeket teremthet, mint azok az eszközök, amelyek a férfiak kezében vannak. Csupán egy példáját említem föl ennek: Ausztrália szociális minta-államaiban a nőszövetségek tettek a legtöbbet az alkoholizmus leküzdésére. A cselédkérdés, a női munkások védelme, a párbajmánia ellen való küzdelem nem ad-e bőséges alkalmat a nőknek, hogy a maguk intellektuális erejével részt vegyenek a társadalom, az ország sorsának javításában, a fejlődés siettetésében.

Ez a pár sor vet fényt a nőegyesületek szövetségére, amelynek kötelékébe eddig Magyarország különböző városaiból 81 egyesület tartozik, aradi még nem sorakozott közéjük. De meghallva az akciót, amelynek propagálására Aradra jönnek, bizonyára a mi nőegyesületeink is sietve csatlakoznak ez erkölcsi testülethez, mint központhoz.

Gróf Batthyány Lajosné elnöklete alatt 33 nőegyesület küldöttsége érkezik szombaton este városunkba. Vasárnap délelőtt zárt ülést tartanak, délután közjóléti intézményeinket tekintik meg. Hétfőn pedig belefognak a nehéz munkába, amelyet tizen-négy pontból összeállított ügyrendjükben ígérnek. Minden egyes szakosztály elnöke beszámol ezidei működéséről, azonkívül ismertetik a szövetség tanácsa javaslatának a mibealátétét. Az előadók mind élénk résztvevői társadalmunk ama mozgalmának, amelyek a nemesért, szépért és jóért küzdenek. Olyan asszonyok és leányok, akiknek szívében a hazaszeretet tüze olthatatlan lánggal ég. Akik tudják, hogy csak ily gyöngéd női kezek által egyengetett úton juthat előre a magyar.

A magyar! Ur és paraszt, szegény és gazdag, tanult és tudatlan egyaránt.

Menjünk és hallgassuk meg őket és legyünk visszhangjai meleg érzéseiknek, továbbítói ideális eszméiknek. Gurítsuk lelkesedéssel tovább azt a lavinát, amit ők indítanak meg a közérdek, a közjó és a haladás legvégső pontjáról.

Prohászkané Tausch Elvira.

Szerelem, házasság feminista tükörben.

*

(A napokban ilyen cím alatt Budapesten Wilhelm Szidoniatól érdekes könyv jelent meg *Benkő Gyula* budapesti könyvkereskedő kiadásában. A rendkívül figyelemre méltó könyvből közöljük az alábbi részleteket, amelyek nagyon aktuálisak most, hogy holnap a nőegyesületek Aradon nagygyűlést tartanak.)

Egy kép.

... Szeretnék egymást, egybekeltek. Kétszázharom esztendő múlva azt látják, hogy nézeteik, ízlésük nem egyezik. A nézetek eltérése felszólítja őket, a kedélyesség számúlván volt otthonukból. Nem vágyódtak az együttlétre, sőt az együttartózkodás tenger volt számukra. Életük pokollá vált egymás mellett. Két gyermekük volt. Ha elmennek egymástól, mindenik új életet kezdnet; célszerű ez lenne mindkettőjük javára. De itt áll előttük a „de.”

A férfi nem hagyhatja el az asszonyt, mert eltartását élethossziglan vállalta és eme törvényes kötelezettségének csak olyképen tud eleget tenni, ha az asszony az ő házában él, az ő keresményének célszerű felhasználásával, fukarkodással sub. anyagilag segíti az eltartás lehetőségét. Az asszony meg azért marad meg férje mellett, mert nem tanult semmit, hogy eltarthassa magát, vagy esetleg gyermekeit is.

Életük pokol, mégis végigélik egymás mellett. A gyermekeknek meg épen nem tesznek ezzel szolgálatot, mert a szülők örökös civódása egymás iránti ellenszenvet megnyilvánul nap-nap után, kihat a gyermekek kedélyére, ezeket búsá, pesszimistikus, örökké visszafelé tekintő, fájdalmas életfelfogású embereké fejleszt. Az ilyen ifjúságot elő gyermekekből lesznek a fajlódás kerékakötői, az ő örökös gáncuk, rossz-szalásuk, fekete látásuk ártalmára válik az egész társadalmunk.

Ezekben a szülőkből az elvesztett élet fölötti fájdalom, ilyen viszonyok között felnövő emberekben az elrabolt gyermekkor fölötti érzeti kín száll meg a vágyat. *Ezen segíteni kell.*

Mozsák.

Az ifju és leány szeretik egymást, egymásé nem lehetnek. Tiltja a törvényes szabta társadalmi fellegás, hogy akkor legyenek egymásé, amikor ezt mindketten vágyják. Hanem igen: eljegyzés, látogatások, üdvözlő levelek, ruha, butor, lakás, polgári esküvő, ha teljesen korrektül megy, pápi áldás, kocskázás, fényképezés, notabilitások, lunca, gyorsvonat és akkor, óh akkor az egész rokonság, az egész világ assistenciája mellett, előre meghatározott, percen pontosan kiszámított terminusra, a naiv, a tudatlan kis leányból, asszony lehet. Akár kívánja ekkor, akár nem. Elviszik messze nász-utrá, nem azért, hogy egyedüllétüket élvezhesék, nem, hanem azért, hogy teljesen ki legyen szolgáltatva az immár férjnek nevezett

férfinak, hogy támasz. — anyagi eszköz híján feltétlenül eleget tegyen kívánságának.

S természetesen beállhat és gyakran beáll így az eset, hogy ami egy félesztendő előtt földi üdvösségnek, vágyai netovábbjának tekintett volna az ifju leány, a szeretett férfi ölelő karja, most keze, amelyikben nem saját akaratából van, hanem ahova a varázsigével zárják, hogy ebből menekülés nincs.

És érzi a fiatal leány, hogy ez így nem jól van, érzi, hogy az élet, amelyikre egy idejétmúlt társadalmi szokás neki az utlevelet megadja, nem élet, hanem halála minden becsületes, minden szemérmes érzésnek. A terminusra megállapított szerelmi megnyilvánulás ő áruvá bélyegzi. És ez a fiatal asszony, aki érzelmi tisztaságában szenved emberföldi módon ezen béréndezés alatt, — és majdnem kivétel nélkül szenvednek ennet a megismerésnek súlya alatt, — ez arra vágyódik, hogy legalább gyermekeinek legyen jobb sorsa, emberhez méltóbb és beáll abba a táborba, küzd azok sorában, akik ezeken a nyomasztó szokásokon változtatni akarnak.

A munkás asszony elvitte az ur asszonyhoz az elvégzett munkát. Az ur férj dobál, veszekszik, szidja az asszonyt, hogy sok pénz fogy a háznál, nem hajlandó kifizetni a munkásasszony számláját. Az ur asszony sírva halasztja a fizetést máskorra, majd ha a férje jobb kedvű lesz, jöjjön el holnap délután, majd akkor. Hadítérve készen, majd felvesz

Katalógusolvasás.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Budapest, június 5.

Eddig még csak valamiképen összeverődött száz képviselő naponként a Házban — ha másképpen nem ment a dolog, kocsikat küldtek értük s az ágyból huzták le a kéayelmes törvényhozót, de most, hogy már itt a küszöbön a nyári szünet és az aratás, egyáltalán nem akaródnak a képviselőknek bejönni a Házba. Napok óta állandó a határozatképtelenség, azután ma Návay Lajos alelnök elveszítette a türelmét és — katalógust olvasatott.

(Eredménytelen tanácskozás.)

A dolgot Szmeccsányi György provokálta, aki a jegyzőkönyv hitelesítésénél felszólalt s kérte, hogy tegnapi megjegyzését, melyekben a törvényjavaslatoknak idejében való kiosztását kérte, vegyék be a jegyzőkönyvbe. Thorotzkay Miklós gróf reflektált erre a kívánságra s azzal kérte elutasítását, hogy a házszabályok ugyanis megszabják, minek kell lennie a jegyzőkönyvben, minek nem. Az elnök erre feltette a kérdést a szavazásra. Itt pattant ki azután a dolog.

Szmeccsányi György felugrott:

Kérem a határozatképesség megállapítását! — kiáltotta.

Az üres Házban ez a kívánság nagy méltatlankodást támasztott:

— Szép kis fegyvertársak! Eltjen a koalíció! — kiáltotta Fenyvesi Soma.

— Mire való dolog ez? — kérdezte Hédarvári Lehel, aki tegnap óta erősen rokonszenvezik azokkal, akik — nincsenek az ülésen.

A jegyzők megolvasták a képviselőket: ötvenegyen voltak jelen. Az elnök erre negyedóra felfüggesztette az ülést.

Negyedóra mulva az elnök újra megnyitotta az ülést.

— Kívánják a határozatképesség megolvastását? — kérdezte.

— Igen! — harsogták a néppárton.

Megolvasták a képviselőket s kiderült, hogy még mindig csak 83-an vannak a Ház-

ban. Erre történt, hogy az elnök nagy vidámság közt — mert aki jelen volt, az mind vidáman vette a dolgot tudomásul — elrendelte a katalógusolvasást.

Ez jókedvűen folyt le. Nagyot kacagtak az emberek, amikor kiderült, hogy Nagy György, aki minden ülésen jelen van, épen ma hiányzik. Harsányan megjéjeneztek Simkó Józsefet, aki boldogan hajlongott:

— Lehet is! — mondta — mert jelen vagyok.

Ugron Gibor szintén hiányzott. Tizen is kiabáltak erre:

— A főellenőr ur sem pontos!

Kétszeres névsorolvasás után konstatálták, hogy 122 képviselő van jelen. De erre már elmult fél tizenkét óra.

Szmeccsányi Indítványát persze elvetették.

(Az ingyenes népoktatás.)

Az ülés első felét így a katalógusolvasás foglalta le. A napirendre áttérve, Vertán Endre beterjesztette a közoktatásügyi bizottság jelentését az ingyenes népoktatásról szóló javaslat tárgyában. A függetlenségi párt percekig tapsolt. A néppártról bosszusan nézték ezt a lelkesedést.

— Adjátok még olcsóbban is! kiáltotta feléjük Zboray Miklós.

(Mindent elfogadnak.)

A Ház ezután harmadik olvasásban elfogadta a Bernben 1906-ban kötött áruforgazási pótegyezmény beclkelyezéséről, a kassai-oderbergi vasutnak nyújtandó állami biztosításról, több helyi érdekű vasut engedélyezéséről, a budapesti vicinális vasutaknak villamosokká való átalakításáról és az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézeiről szóló törvényjavaslatokat.

Heinrich Antal előadó: Elfogadásra ajánlja a közönséges büntettek kiadása iránt Uruguay állammal kötött szerződés beclkelyezéséről szóló javaslatot.

Ezt vita nélkül elfogadták.

Következett a beruházási javaslat, melyet alapos beszédben Zlinszky István ajánlott elfogadásra.

Hoffmann Ottó: Feltétlenül szükségesnek tartja a javaslatot, de aggodalmat és kívánsággal vannak. Sürgeti a boszniai összeköttetés javítását.

Hellebronth Géza: Azt panaszolja, hogy a budapest—miskolc—kassai vonal építésénél az utvonaltól kihagyják Eger városát és csak ké-

sőbb adtak neki egy szárnyvasutat. A rossz forgalom miatt a város tespedésnek indult, kereskedelme egyáltalán nem fejlődhetett.

(Mezőfi Indítványal.)

Mezőfi Vilmos: Elfogadja a javaslatot, de tart tőle, hogy a beruházások terén újra visszasságok történnek. A Balatonvasut építési vállalkozója szerződés ellenére nem magyar, hanem macedón, olasz és horvát munkásokkal dolgozott. A vállalkozók azért hoznak külföldi munkást, mert azt, mint itt járatlan embert, jobban kilehet uszorázni és több haszon marad a vállalatban. Indítványt nyújt be, hogy az új vállalkozásoknál csak magyar munkások legyenek alkalmazhatók és az építkezéssel összefüggő földmunkálatokat ne a vállalkozókra, hanem a munkások szövetségeire bízzák. Indítványozza többek közt, hogy a gyorsvonatokat 3. osztályokkal lássák el és a személyvonatokat 3. osztályt kényelmesebbé tegyék.

Zanella Richard: Köszönetet mond a kormánynak, hogy a javaslatnál Flume érdekeit szem előtt tartották. Az ülés ezzel véget ért.

Aradi nőegyesületek közös értekezlete.

Tanácskozás a pünkösdi ünnepekről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Ma délután 5 órakor a női egyesületek közös értekezlete élénk részvét mellett folyt le, az összes nőegyesületek nagy számban voltak képviselve, azonkívül a tantestületek küldöttek is megjelentek.

Az ülésről ezeket írjuk:

Leitner Ernő dr. üdvözli a megjelenteket s röviden ismerteti az értekezlet célját, illetőleg az országos nőegyesületek Aradon tartandó közgyűlését, annak programját és azon intézkedéseket, melyeket a női egyesületek részéről szükségesnek tart az országos nőegyesületek szövetségének méltó fogadására. Horzsa és élénk beszéd után a következő határozatokat hozták:

1. A szombat este 7 óra előtti gyorsvonattal érkező szövetséget a női egyletek küldött-

holnap legigézőbb pongyoláját, legkacérabb mosolyát, hiszeleg az urának, és akkor, ha nagyon jókedvű lesz, és nagyon hevül, akkor kicsalja tőle a szükséges pénzt.

A munkásasszony hazajön, férje kéri tőle a várt pénzt, az asszony nem adhatja, nem kapott. Pedig a férj akarja; hogy mire kell, ahhoz semmi köze az asszonynak, nem keresemá-ra, talán felelős neki, hogy mire költi? nem issza el és így tovább. Becsületőre ígérte, hogy ma elviszi valahova, pedig a férjbecsülető az első, ezt csak beláthatná az asszony. És a férjbecsületőben megtámadott férj út, azaz mindent, ami a keze ügyébe kerül, pohár, tányér egy sem marad ép. Pótolhatja majd szegény asszony a keserves keresetéből. És megjelenik az asszony szeme előtt a délutáni kép az uri családnál, szakasztott ez a jelenet játszódott le. És tudtára ébred ez a proletár asszony, hogy az ő asszonyi sorsuk egyenlő, az övé és a cipkébe, selyembe burkolt asszonyé, mindketten ki vannak szolgáltatva a férfi hatalmi önkényének — áldozatai, az eltartott asszony fogalom által determinált általános felfogásnak, akkor is, ha vagyunk, v. munkájuk után élnek. Testvérek ők a fájdalomban csak hívó szó kell, hogy egyesüljünk a felszabadítás harcában.

A cselédleány 20 korona bért kap havonta, az eledelt kitalálják neki, abból, ami az asszalon megmarad. Szentélyes szolgálatokat kell végeznie még a fiatal ur körül is. A fiatal ur szép és elegáns; a cselédleánynak be kell menni szobájába, ruháért, cipőért. A leány

fiatal és tudatlan, nem régen jött faluról. A fiatal ur könnyen hódít, gyakorlott nőcsábító, csak el tudja csavarni az ilyen csinos kis liba fejét. Hiszékenységeinek következménye van, pedig az ifjú, aki tudós ember, azt mondotta a kérdésére, hogy sohasem lesz abból baj, ha az ő szavára és szívére hallgat. A házból kidobják, más helyet ilyen állapotban nem kap. Énezik, nyomorog és megszületik a kishézzett, a nyomorok, csenevész gyermek. Az apának ezt a gyermekét nem kell magáénak vállalnia. Legrosszabb esetben, ha a szegény leány a per szeméreméről tárgyalásainak kiteszi magát, úgy néhány korona, a cselédleány anyagi helyzetéhez mért csekélyösszegű járulékot, vagy néhány korona végkielégítést kaphat. És a fiatal anya néki kicsiny gyermekét, azt az apró jószágot, amelyet, mert gyenge és beteges, még jobban szeret, mintba egészséges volna. Ime ez a nő eleget tett, az egyetlen, a társadalom által elismert női hivatásnak, anyává lett. De élhet-e csak egy percig is anyai hivatásának, anyai kötelességének? Nem.

Azonnal ismét a robotba. És a figyelmes szemlélő látja az elhagyatott leány sorsának hasonlatos voltát a királyleány sorsával, akit elűsték királyi méltóságából, akit megfosztottak gyermekétől, csak azért, mert nem akart tovább hazudni, képmutató lenni. Mert merészelt emberlívoltára ébredni, mert apjától örökölt és ezen királyi apa által egy emberöltőn keresztül, a legnagyobb tiszteltől körülveve, arcátlanul gyakorolt életkedv, benne is felébredt.

Megvan a közösség a cselédleány és a ki-

rályleány sor. a között. Látjuk, hogy a sokat magasztalt anyaság önmagában nem talál elismerést. Megcsalják az anyaságot, meglopják becsétől. Közös tehát az egész vonalon az anyaság lealacsonyítása. Ha nincs körülállangozva külsőségekkel, akkor szegénynek bélyegzi a mai társadalmi felfogás.

Utolsó kép:

A fiatal férfi szeret, a leány, anyagi okokból az övé nem lehet. A férfi jövedelme alig elég arra, hogy önmagát elláthassa, várni kell, várni sok ideig, addig, míg méltó eltarthatást biztosít annak, akit szeret. Addig is az időről- időre vásárolt szerelem surrogátumával kell beérnie. Tíz esztendő várás után, kiábrándulnak egymásból. Távol éltek egymástól, isléstük, szokásuk, környezetük más-más felfogást érlelt bennük, elválnak, mielőtt egymásé lettek volna.

Ez a harminckét esztendő, életmódja következtében kissé beteges férfi feleségévé tesz egy 18 esztendő leányt. Most már el tud tartani feleséget. Rövidesen a fiatal asszony is elkapja férje betegségét, gyermekeit is folyton gyógyítani kell. A fiatal asszony megújja ezt a kórházat, friss levegő, élet után vágyódik. Az öregedő, kissé lusta férj nem igen vonzza. És jelentkezik az ifjú, aki anyagi okok miatt kénytelen várni szerelmesére 10 esztendő. Mindketten kárpolitást keresnek és megszületik a házasságban a csalás, a hazugság, a fiatal férfi életében az álszenteskedés, a tetetés, no meg egy kis, nem tudni honnan származó, — hiszen óvatosságból csak tisztességes asszonnyal érintkezett, — betegség.

sége fogadja az indóháznál, hogy a küldöttségben mentől számosabban vegyenek részt, arra felkéretnek az egyesület tagjai.

2. Szombat este 8 órakor a Fehér Kereszt szálloda téli kertjében közös ismerkedési vacsorát (a la carte) tartanak, melyen a szövetség legnevezetesebb tagjai, élükön gróf *Batthyány Lajosné* elnök, *Rosenberg Augusztia* alelnök, továbbá *Jászai Mari*, a Nemzeti Színház művésznője is részt vesznek, valamint a helybelli egyesületek és tantestületek legnevezetesebbjei.

3. Vasárnap este 7 órakor *Jászai Mari* felolvasása a megyeház nagytermében, melyre az egész város közönségét szívesen látják.

4. Hétfőn reggel 9 órakor a városháza tanácstermében tartandó közgyűlésen *Varjassy Lajos* polgármester fogja a szövetséget üdvözölni, és azon a helybelli négyletek gróf *Károlyi Gyuláné* vezetése mellett vesznek részt.

A vasúti fogadásnál a szövetségeket a város nevében a polgármester üdvözi, a négyletek nevében pedig *Kovács Vince*.

Az aradi földmivelésügyi palota vállalkozói.

A részletes döntés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Az aradi állami jószágigazgatósági palota összes ipari munkái tárgyában, a mint megirtuk, a földmivelésügyi miniszterium gazdasági műszaki hivatala április 23-án tartott árlejtést. A beérkezett ajánlatok fölött a földmivelésügyi miniszter e napokban döntött. A döntés, a melynek nevezetesebb részéről már hírt adtunk, figyelembe vette azt az óhaját, hogy a munkákat lehetőleg aradi iparosok kapják meg. Az árlejtés részletes döntése a következő:

A föld-, kőműves- és elhelyező munkát (156.501 kor. 12), szobrász (6978 kor. 23), ács (18.402 kor. 75), falkárpit (1885 kor.), burkoló (15.063.40 kor.), aszfalt (1136.57 kor.) és légszuszvatéki (620.64 kor.) munkálatokat *Fodor és Reisinger* cégnek (Arad), a vasmunkát (81.678 kor. 72) a *Vasgerendákat árusító rt.* budapesti cégnek, a tetőfedő munkát (3159 kor.) *Mittner József*, a bádigos munkát (5490 kor. 68) *Gönczö és Katona* cégnek, az asztalos munkát (82.421.88 kor.) *Pápai Lajosnak*, a lakatos munkát (13.780.60 kor.) *Juhász Istvánnak*, a mázólo munkát (5180 kor.) *Braun Samu*, a szobafestő munkát (1837.68 kor.) *Bräuner Vilmos*, az üveges munkát (7015.18 kor.) *Szabó Albert*, a villamos világítási, jelző és villámhárító berendezési munkát (4945.50 kor.) *Kalmár József*, a vízvezeték és csatornázási munkát (13.305.64 kor.) *Schäffer Richárd*, a takaréktűzhelyek szállítást (470 kor.) *Juhász István* aradi-, redőnyök szállítást (3813.92 kor.) *Róna Ernő*, a fapadosati munkát (12.041.28 kor.) *Egyesült parketgyárak*, a kályhás munkát (7666 kor.) *Kovács és Szalai*, a felvonó szállítást (1954 kor.) *Kovács és Szalai* budapesti és végül a felirati táblák és számok szállítást (98 kor. 30) *Klauber J.* temesvári vállalkozónak ítélte oda.

A kőfaragó munkára nézve, — tekintve, hogy a legkedvezőbb ajánlattevők mintáit a miniszter megfelelőnek nem találta — szükség árlejtés fog tartatni.

Az aradmegyei főjegyző pöre.

Hollaky Imrét elítélték.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Már másodszor foglalkozott ma a temesvári kir. ítélőtábla *Aradvármegye* közigazgatási bizottságának és *Schill József* aradmegyei főjegyzőnek *Hollaky Imre* földbírtokos, volt országgyűlési képviselő ellen indított rágalmazási pörével.

A sok vihart felkavart, érdekes ügy kezdete még 1902-re nyúlik vissza. Akkoriban történt, hogy a *Milkó* féle szegedi fanagykereskedő cég engedélyt kapott, hogy a *Hollaky Imre* acsucsi erdein át iparvasutat létesíthesen. A műtanrendőri bejárás alkalmával, amelyet egy, *Aradvármegye* közigazgatási bizottsága részéről *Schill József* főjegyző vezetése alatt kiküldött albizottság fogantatosított, a főjegyző — aki egyébként több hibát talált és a *Milkó* céget 1000 kor. pénzbüntetésre ítélte — megkérdezte *Hollakyt*, meg van-e elégedve a bizottság eljárásával?

— Nem, — felelte *Hollaky* — a törvény és a tisztesség tiltja, hogy én, aki velem ellenséges viszonyban van, idejőjőn.

— Én öntől tisztességet nem tanulok, — felelte erre *Schill*, mert ön egy rágalmazó.

Hollaky Imre azután *Aradvármegye* főispánjához felfolyamodást nyújtott be, amelyben többek között azzal vádolta meg a bizottságot, hogy észrevétel nélkül meghallgatni nem akarta, hogy nem járt el lelkiismeretesen, hogy csak „kéjvadászt követett el”, napidíjakat szerzett, *Lengyel Sándor dr.* volt radnai főszolgabíró a *Milkó*-cég dolgoit el akarta palástolni, stb.

A belügyminiszterium által elrendelt vizsgálat a vádakat alaptalanoknak találta, amire *Aradvármegye* közigazgatási bizottsága, *Schill József* főjegyző és *Lengyel Sándor dr.* főszolgabíró rágalmazási pert indítottak *Hollaky Imre* ellen.

Az igazságügyminiszter a tárgyalás lefolytatására a temesvári kir. törvényszéket delegálta, amely 1906 március 22 én foglalkozott az ügygel s *Hollakyt* az *Aradmegye* közigazgatási bizottsága és *Schill József* főjegyző sérelmére elkövetett rágalmazásért háromszáz korona fő- és husz korona mellékbüntetésre, a *Lengyel Sándor dr.* főszolgabíró ellen elkövetett becsületsértésért pedig ötven korona pénzbírságra ítélte; egyben bünyösnek mondta ki *Hollakyt* is, *Schill József* főjegyzőt is az egymás sérelmére a műtanrendőri bejárás alkalmával elkövetett becsületsértés vétségében is, de a büntetés alól mindkettőt felmentette.

Hollaky felszólalása folytán az ügy a kir. ítélőtábla elé került, amely *Hollakyt* felmentette. Panaszosok a tábla ítélete ellen semmisségi panasszal fordultak a kir. Kuriához, amely a semmisségi panasznak helyt adott, mert a tábla ítéletének indoklásában nem fejtette ki, hogy a *Hollaky* vádjai közül mely tényeket és mely mértékben tart bizonyítottknak.

A Kuria végzése folytán ma foglalkozott a temesvári kir. ítélőtábla másodszor az ügygel.

A mai tárgyaláson *Gidró László* kuriai bíró elnökölt, előadó bíró *Stein József* volt, szavazóbírák *Abay Leó dr.*, *Küttel Samu dr.* és *Ujfalussy Béla*. A körvédat *Répszky Béla* kir. főügyész helyettes képviselte, *Aradvármegyét* *Keresztes Gyula dr.* főügyész, *Schill József* főjegyzőt *Dobrossláv Páter dr.* orsz. képviselő, *Hollaky* védelmét *Keppich Henrik* közvédő látta el.

Az iratok felolvasása után *Dobrossláv Pé-*

ter dr. orsz. képviselő kérte *Schill* főjegyző felmentését a becsületsértés vétsége alól s egyben *Hollaky Imrere* vonatkozólag a rágalmazást, illetőleg a büntetés súlyosbítását. *Hollaky* — ugymond — állandóan perlekedik, a bíróságokat, hatóságokat elfogultsággal vádolja s a hatóságok támadása valósággal életcéljává lett. Ezzel szemben *Schill József* főjegyző már hosszú idő óta mint kifogástalan, korrekt köztisztviselő működik s a közigazgatásiakban való elismert kiválóságát az is bizonyítja, hogy már 26 éves korában főjegyző volt, *Hollaky* hat év alatt sem tudott bizonyító adatokat felhozni *Schill* ellen.

Azután *Hollaky Imre* terjesztette elő igen részletesen védelmét és igazságot bizonyítására több okiratot olvasott fel és kommentált.

A tábla *Hollakyt* a vármegye sérelmére elkövetett rágalmazás miatt 800 koronára, *Lengyel Sándor* sérelmére elkövetett rágalmazásért 50 koronára ítélte. *Schillt* és *Hollakyt* az egymás terhére elkövetett becsületsértés miatt fölmentette.

Dugott árut keresnek az aradi rendőrségen.

Végrehajtó a főkapitányságon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Rendkívül érdekes jelenet játszódott le ma délelőtt az aradi rendőrségen. *Jancsó Dezső* nagyváradai ügyvéd megjelent ott *Györffy Arnold* királyi bírósági végrehajtóval s azt kérték, hogy a rendőrség adja elő azt a huszonötezer korona értékű árut, mely *Haasz Manó* nagyváradai vagonbukott kereskedő üzletéből bünyös uton eltűnt s *Jancsó* ügyvéd tömeggondnok értesülése szerint az aradi rendőrségen fekszik.

Az érdekes ügy részletei a következők:

Haasz Manó, a ki *Hegedűs Ármin* és *Halász Henrik* volt aradi kereskedőknek a testvérbátyja, Nagyváradon évekkel ezelőtt üzletet nyitott. A múlt évben csődbe került s ötszáz ezer korona passzív hátrahagyásával Amerikába szökött. *Haasz* csődömgondnok, *Jancsó Dezső* nagyváradai előkelő ügyvéd néhány héttel ezelőtt Aradról névtelen levelet kapott, melyben arról értesítette a levélíró, hogy *Haasz* szökése előtt körülbelül huszonötezer korona értékű árut rejtett el Aradon azzal a célzattal, hogy azzal *Hegedűs Ármin*, a jelenleg fogházban ülő volt aradi kereskedő kiszabadulása után *Halász Henrik* néven üzletet nyisson. A levél írója előmondja, hogy egy aradi háztulajdonos, kinél az áru részére *Haasz* helyiséget bérelt, minthogy az áruért senki sem jelentkezett, elment a rendőrségre s ezt arra kérte, hogy vigye el tőle a gyanús árut. *Jancsó* erről a levélről jelentést tett a nagyváradai csődbíróságnak s ez elrendelte a vizsgálatot. Megbízta a tömeggondnokot azzal, hogy kutassa ki az árut és leltározza be a körülbelül száz ezer koronára rugó tömegbe. A tömeggondnok időközben megkereste az aradi rendőrséget ez ügyben, de ez azt a választ adta, hogy a rendőrségen semmiféle áru nincs. *Jancsó* azonban ezzel nem törődött, hanem tegnap Aradra jött, felkereste *Dutsch Issó dr.*, mint *Halász Henrik* ügygondnokát s arra kérte őt, hogy ha tudomása van arról, hogy *Haasz* az árut a *Halász*-féle üzletben helyezte el, adja azt elő. *Dutsch* meglepetten hallgatta a tömeggondnokot, aki felmutatta előtte a nagyváradai bíróság megbízatását. *Dutsch* kijelentette, hogy ő semmiféle bünyös uton Aradra került áruval

nem tud. Minthogy Janosó látta, hogy Halász ügygondnokánál rossz helyen kereskedett, elmondotta jövetelének tulajdonképeni célját: azt, hogy az aradi rendőrségen leltárba akarja vétetni az eldugott árut, mert annak ott kell lennie.

Ma délelőtti után a tömeggondnok az aradi járásbíróság végrehajtójával, akit a nagyváradi törvényszék kértére küldött ki a járásbíróság, megjelent a rendőrségen s kérte Sárkot Domokos főkapitánytól, hogy az árut leltározhassa. A rendőrségen azonban az árut nem találták s nemleges jegyzőkönyvet vettek föl, amely után a tömeggondnok bosszusan távozott.

Lehet, hogy a névtelen levél írója csak félrevezette a tömeggondnokot, de nincs kizárva, hogy tényleg van Haasz üzletéből származó áru Aradon, de ennek felkutatása majd a későbbi vizsgálat folyamán történik meg.

A párisi merénylet.

Dreyfus sérülései.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 5

A Dreyfus elleni merénylet egész Franciaországban, sőt az egész művelt világon óriási megbotránkozást keltett. Az újabb táviratok Dreyfus őrnagy állapotát teljesen veszélyen kívülnek mondják, a merénylet részleteiről azonban még mindig nem adnak teljesen tiszta képet. Az bizonyos, hogy a merénylő kétszer lőtt, de hogy melyik golyó találta az őrnagyot és hová tünt a két golyó, azt még nem sikerült teljes biztonsággal megállapítani.

Mai távirataink ezek:

Páris, június 5. Gregori, aki Gregora név alatt évek óta írt a „Gaulois” és a „France Militaire” lapokban és a katonaiszakírók egyesületének elnöke volt, a Pantheonban az újságírói karzaton tartózkodott. A midőn Dreyfus családjával és Zolánéval el akarta hagyni a Pantheon, Gregori utána sietett és Dreyfusra süllyesztte revolverét. Az őrnagy megfordult és mintegy ösztönyszerűleg kinyújtotta jobb karját. Csak ennek a körülménynek köszönhető, hogy nem szenvedett súlyos sebesülést, mert Gregori közvetlen közelből egy második revolverlövést is intézett Dreyfusra, amely mélyen benyomult ennek jobb alkarjába. Mathieu Dreyfus, az őrnagy fivére nyakán fogta meg Gregorit, aki ezt mondta:

— A revolver nem volt töltve, csak tüntetni akartam.

Mathieu ekkor elengedte Gregori karját és védte őt az elkeseredett tömeg ellen. Gregori volt középiskolai tanár és mint tudósító ismételt résztvevő a német ősz hadgyakorlatokon. Nacionalista körökben azt a reményt táplálják, hogy a Gregori elleni esküd-bíróági per alkalmat fog adni a semmitlenség annak idején hozott felmentő ítéletének elleni revíziójára. Zola és a kormány ellen hangosított gyalázó kifejezések miatt az ünnep után a St. Michel Boulevardon mintegy 100 embert tartóztattak le.

Páris, jun. 5. A vizsgálóbíró a merénylet több szemtanuját hallgatta ki, köztük Mathieu Dreyfust, valamint Moquin rendőrt, akik azon véleményüknek adták kifejezést, hogy Dreyfust a második golyó sebesítette meg. Dreyfus őrnagy kabá ujjának felső részében egy golyó nyomait találták. Az orvosok az őrnagy vállán súlyos sebesülést konstataáltak, amelyet bizo-

nyára az első golyó okozott. A golyót később megtalálták a ravatal körül elhelyezett virágtömegben. Gregori lakásán *hadkutatót tartottak*.

Páris, jun. 5. A merényletet Mathieu Dreyfus így beszélte el:

— Fivérem mellett álltam, amikor az első lövés eldördült. A dördülés felé néztem. A merénylő kezében láttam a füstölő revolvert. Torkon ragadtam és ki akartam tépni a fegyvert, mire a merénylő nyugodt hangon ezt mondta:

— Nem volt benne golyó!

Eleinte el is hittem neki ezt, sőt mikor a tömegből sokan feléje rohantak, testemmel védtem meg őt a bántalmazásoktól. Ekkor azonban megálltam, hogy fivérem karjából csurog a vér. Testvérem fia odarohant atyjához és azt kérdezte tőle: „Mi baja van?” Dreyfus a legnagyobb nyugalommal kijelentette, hogy egyik golyó van karjában. Izgatott egyáltalán nem volt. Az egyik golyót később megtalálták a Zola koporsója mellett, a második átfurta az őrnagy karját, aki a lövés után megfordult és szemről-szembe állott Gregorival. Gregori erre ezt mondta:

— Igen, ez nekem szólt!

Páris, június 5. A sebesült karját ma Röntgen-sugarakkal vizsgálták meg, de golyót nem találtak benne. Gregori 66 éves. Ismerősei csendes embernek mondják. Az utóbbi időben anyagi zavarokkal küzdött, sőt vizsgálat is folyik ellene sikkasztás miatt.

A hadtestparancsnok távozik.

Schwitzer tábornagy nyugalomban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A temesvári 7. hadtest, amelyhez az aradi helyőrség csapatai is tartoznak, rövidesen új vezető alá kerül. A változásról már hónapok óta beszéltek, azonban az most vált befejezetté.

Schwitzer Lajos lovag tábornagy, a temesvári hadtestparancsnok legközelebb nyugalomba vonul. A tábornagy már Temesvárról *Linze tette át lakását* s valószínűleg nem is vesz részt az idie hadgyakorlaton.

Tíz év óta áll Schwitzer lovag a temesvári hadtest élén, ahova *Waldstätten* János, a kiváló taktikus után következett. Schwitzer mindenekelőtt a legénység ügyének barátjaként mutatkozott be és ismételt adott ki rendeleteket a legénység bántalmazása ellen, továbbá a katonák gyótrésével járó, tulságba vitt gyakorlatok mellőzésére. A közelmúltban az ő és a lemergi hadtestparancsnok közös előterjesztésére rendelte el a hadügyminiszter, hogy a katonák egyrésze az aradás idejére szabadságoltassék és ezt próbakép az indítványozók hadtesteinél kezdték meg. Schwitzer jól beszélt magyarul és nem csupán a látszatért kereste a katonák és a polgárok békés együttélésének biztosítását.

Az aradi helyőrségnek hivatása révén gyakori vendége volt. Bejelentés nélkül, meglepetésszerűen szokott jönni és a segédtszóját se hozta magával. Emlékezetes aradi szereplése volt a *Hadik-huszárezred* jubileumán való részvétele.

Távozása hír szerint azért történik, mert a legfelsőbb katonai körök részéről föl hívták, hogy az egyik *csapatfelügyelői* tisztelet foglalja el. Schwitzer azonban azt

válaszolta, hogy hajlott kora és törődöttsége miatt a nagyjelentőségű állást nem vállalhatja s egyben nyugdíjazását kérte.

A hadtestparancsnoki állástól való felmentése, a mely előreláthatóan a legfelsőbb elismerés nyilvánulása mellett is történni, a közel jövőre várható s valószínű, hogy a hadosztálygyakorlatok idejére utódját is kinevezik.

A FOLYOSÓRÓL.

A t. Ház és a fürdőző hölgyek.

A képviselőház mai napirendjén a beruházási törvényjavaslat szerepel első pontként. De ki törődik a beruházási törvényjavaslattal? Ahány képviselő csak akad a parlamentben, mind ott tolong a palotának a Dinára néző ablakai előtt.

— Mit néztek ily kíváncsian? — kérdezte tőlük *Thaly* Kálmán.

Senki sem felelt az ősz kurucnak; mindenki nézett tovább ki gukkeron, ki pápaszemen, ki maga két szemével.

— No ezt magam is megnézem akkor! — dörögte *Thaly* Kálmán.

És odalépett az ablakhoz. Hát bizony érdemes volt odalépni. A parlamenti palota lábai előtt, ugyanis, egy uszoda terült el és az uszodában *délelőtti hölgyek fürdenek*. Szőke, barna, vörös, fekete, molett, szilfid, kövéres hölgyek sűtkéreztek a parton testhez tapadó fürdőkosztümökben. Aki belépett a vízbe, sikoltva kapta vissza hófehér lábait és ilyenkor a kosztüm olyat lebbent . . . hogy a képviselők ott a folyosón nagyot, igen nagyot sóhajtottak. Hat ezt nézték kidülledt szemekkel az emberek. És dicsérték *Justh* Gyulát:

— Mégis csak okos ember az elnökünk! Tavaly itt kirakodó hely volt, de átírt a városhoz, hogy az ilyen kirakodó nem fér össze a Ház méltóságával. Aminthogy igaz is . . . Fürdőző hölgygyel: az egészen más.

Igy elmélkedtek, közben természetesen kutattak egy-egy meztelen kar vagy csupasz labikra után. Akadt, úgy látszik bőven, mert amikor *Návay* Lajos megnyitotta az ülést, alig voltak néhányan a teremben.

Justh Gyula elmozdult; beváltotta a fenyegetését, hogy itthagya a Házat, mint Szent Pál az oláhokat.

A jegyzőkönyvet akarták először hitelesíteni . . . De fölállott *Szmrecsányi* György, aki tudvalevőleg a Ház jegyzője és ezt mondotta:

— Kérem szépen, én tegnap az ülés végén föliratkoztam a házszabályokhoz, de erről a jegyzőkönyv nem emlékezik meg. Hát ez nem járja!

Thoroczkay Miklós, aki szintén jegyző, erre így válaszolt:

— De igenis, járja! A jegyzőkönyvbe csak olyanmi való, amiről határoznak. Amiről nincs határozat, oda nem való. Azért nem való oda *Szmrecsányi* ur föl szólalása sem.

A Ház helyeselt és már hitelesíteni akarták a jegyzőkönyvet, mikor *Szmrecsányi* föl pattant a helyéről:

— Kérem a Ház határozatképességének a megállapítását!

Határozatképes Ház! . . . Száz képviselő! . . . Még álmodni sem lehet ilyesmiről, amikor annyi szép asszony fürdik a folyosó alatt. Persze, föl kellett függeszteni az ülést, ami a függetlenségi képviselőket nagy haragba borította.

— Hát ezek a néppártiak a mi szövetségeseink? Ez a néppárti *Szmrecsányi* akadékoskodik? Mégis csak hallatlan. Gyönyörű koalíció . . .

Igy dultak fultak egy darabig míg aztán megint hozzá nem fogtak a fürdőző hölgyek fikszirozásához. Bent a teremben pedig *Návay* Lajos tizenegy

óra felé újból megnyitotta az ülést, de azután nem sokára ismét felfüggesztette. Kinek van kedve olyankor elnökölni, amikor a szomszédságban hölgyek fűrdnek testhez álló uszóruhákban...

SZABADSÁGOLTÁK József főherceg kamarását.

Tolvay Takács József gróf távozása.

A nagy barátság következménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5

Szokatlan eseményről beszélnek most katonai körökben. Azt a hírt terjesztik teljesen hiteles helyről kapott információk alapján, hogy *Tolvay Takács József* gróft, József főherceg kamarását *véglegesen szabadságolták* s már ki is nevezték az utódját egy vezérkari százados személyében.

A gróf szabadságolásának rendkívül érdekes körülményei és okai vannak.

Az eltávolítás oka az, hogy a kamarás tulságosan intim viszonyban volt József főherceggel. Tolvay Takács gróf az *egyetlen katonatiszt* a magyar honvédségnél, akivel a főherceg tegeződött. Egyáltalán olyan benső baráti viszony fejlődött ki a királyi herceg és kamarása között, hogy az udvarnál kezdtek a dolog miatt aggodni, mert a tulságos intim viszony miatt a tekintélyt féltették.

A múlt év karácsonykor az aradmegyei Kisjenőn tartottak udvari vadászotkat, amelyre *Ferenc Ferdinándot* is várta. Akkor itt volt József főherceg apósa, *Lipót* bajor herceg is, akinek feltűnt a kamarás tulságos bizalmasodása. A herceg ugyanis úgy találta, hogy a gróf már gyakran összetéveszti magát József főherceggel. Tréfásan szóba is hozta ezt, de a főherceg humoros felelettel intézte el az ügyet.

Az udvar körében egyre kellemetlenebbnek tartották ezt az intim viszonyt és legfelsőbb helyen ama kívánságnak adtak kifejezést, hogy a kamarást meneszteni kell. Néhány héttel ezelőtt a gróft szabadságolták. Ekkor József főherceg ezzel bucsuzott el a gróftól:

— Gondoskodom róla, hogy katonai pályád ezután is olyan fényes legyen, mint eddig volt.

Tolvay Takács gróf tudta, hogy szabadságolása végleges. Akkor külföldre utazott és a napokban tért vissza Budapestre s most is ott tartózkodik. Távozása óta tegnap találkozott először a főherceggel, aki értésére adta, hogy a történeteket nem lehet megsemmisíteni s a rendelkezés nem vonható vissza. Meghatóan bucsuzott el egymástól a két jóbarát, akiknek azért kell elválni, mert a fagyos udvari levegőbe némi melegséget próbáltak bevinni.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A IV. ker. Barabás Béla jótékony célú asztaltársaság június hó 6 án (szombaton) este 9 órakor tartja a „Fekete bárány” hoz címzett vendéglőben (Boros Béni tér és Fa utca sarkán) közgyűlést és védnökének, dr. Barabás Bélának képleleplezési ünnepélyét, melyre az asztaltársaság tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgyszorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünneplő beszéd, mondja Schwarcz Zsigmond ur. 3. Titkári jelentés. 4. Számvizsgálói jelentés és felmentvény megadás. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok.

Öngyilkosság Szterényi államtitkár szobájában.

Szterényi államtitkár szobájában ma az általános kihallgatások alatt egy asztalosmester öngyilkosságot követett el az államtitkár szeme előtt. Az esemény után a fővárosban az a hír terjedt el, hogy az asztalos Szterényi felé lőtt, de az államtitkárt nem találta és csak azután fordította a fegyvert önmaga ellen.

Véres audiencia.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 5.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkárnak mai rendes pénteki audienciáján szenzációs esemény történt. Az általános kihallgatások során megjelent az államtitkárnál egy asztalosmester, aki a budapesti zálogközvetítők ellen kért vizsgálatot. Az államtitkár előbb a múlt évben megindított ilyen vizsgálat eredménytelenségére hivatkozott, majd a makacskodó embert egy miniszteri tanácsoshoz utasította.

Ami ezután történt, arról különféle hírek terjedtek el. Az esti órákban határozottan azt állították a fővárosban, hogy az asztalosmester egy revolverrel Szterényi államtitkár felé lőtt, azt nem találta, azután pedig saját mellébe lőtt. Ezt a hírt később lecáfolták. Az államtitkár maga és a rendőrség úgy adja elő az esetet, hogy az asztalos hallván a miniszter válaszát, azonnal önmaga ellen fordította a fegyvert. Hogy miért tette ezt, még nincs kiderítve. Most *haldoklva fekszik a kórházban*, kihallgatni egyáltalában nem lehetett. Az eddigi vizsgálat annyit kiderített, hogy az öngyilkosnak régebb idő óta baja volt a zálogházakkal.

A véres audienciáról szóló tudósításunk itt következik:

Az első hír.

A szenzációs eseményről az első táviratunk így számol be:

Szterényi József államtitkárnak szobájában a mai audiencia alatt megjelent egy eddig ismeretlen nevű asztalosmester. Panaszkodni kezdett a zálogházak visszaélései miatt, majd átadott egy kérvényt az államtitkárnak, kérve, hogy *indítson a budapesti zálogházak ellen szigorú vizsgálatot*. Szterényi megjegyezte válaszában, hogy ez a dolog már volt egyszer előtte, akkor vizsgálatot is indított, de visszaéléseket nem találtak. Az asztalosmester fentartotta vádjait, mire az államtitkár azt mondta neki, hogy holnap jelenjék meg *Téglássy* miniszteri osztálytanácsosnál, aki el fog járni ebben az ügyben. Az asztalosmester erre a rendőrség által kiadott hivatalos jelentés szerint egy papírlapot dobott a földre, amelyen ez volt:

Okmányaim a kapusnál vannak.

Az ismeretlen ekkor *revolvert rántott elő és mellébe lötte magát*. A golyó tüdejét érte és *halálosan megsebesítette*.

Ezzel a hivatalos jelentéssel szemben tudósítónk magánértesülései szerint az asztalosmester *előbb Szterényi felé lőtt, de az államtitkárt nem találta el*. Ezután fordította a fegyvert önmaga ellen. A lövések zajára óriási riadalom támadt. A minisztérium szomszéd szobáiból összeszaladtak a hivatalnokok. Az asztalosmestert a mentők szállították el.

Nem történt merénylet.

Egy későbbi táviratunk így szól:

Szterényi államtitkár és a rendőrség előadása szerint az audiencia így folyt le: A rendes pénteki kihallgatások során ma délután mint hatvanegyedik *Csukay* Sándor asztalos jelent meg az államtitkár előtt és átnyújtott neki egy több ívre terjedő kérvényt, melyben panaszt emel a zálogházi közvetítők ellen. Az államtitkár így szólt a kérvényhez:

— Ön már a múlt esztendőben is előterjesztett egy hasonló panaszt. Akkor vizsgálat is volt a zálogházak ellen, önt is kihallgatták, de a vizsgálatot be kellett szüntetni, mert az eljárásra nem volt elég konkrét anyag.

Csukay erre így felelt:

— Az államtitkár ur ez irányban rosszul van informálva. Nagyon kérem, rendeljen el újabb vizsgálatot.

Szterényi ekkor átvette a kérvényt és szignálta azt az illetékes osztályhoz s ezt mondta Csukaynak:

— Jelentkezzék holnap *Téglássy* István miniszteri tanácsos urnál. A kérvény már holnap ott lesz.

Ezzel az államtitkár vissza akart ülni íróasztalához, mikor ebben a pillanatban Csukay lépést tett feléje és a földön levő szőnyegre egy papírlapot dobott, a másik pillanatban pedig oldalzsebébe nyulva, revolvert rántott elő.

— *Isten áldja meg magát!* — kiáltott és magára lőtt. A lövés zajára azonnal a terembe rohantak *Szita* Imre és *Fodorovics* Ferenc ajtónállók, majd *Lechner* dr. titkár rohant a szobába, azt hívén, hogy Szterényi ellen merényletet akartak elkövetni. Az államtitkár ekkor már az öngyilkost próbálta felemelni. A golyó tüdejét furta át.

A minisztériumból azonnal telefonáltak a mentőkért és a rendőrséghez, akik Csukayt azonnal elszállították. Sebe *életveszélyes és felépüléséhez kevés a remény*.

Az öngyilkosság oka.

A rendőrség nyomozásának eddigi eredménye szerint Csukay valószínűleg azért követte el tettét, mert az általa feljelentett zálogközvetítő rágalmazásért pert indított ellene. Csukay 43 éves ember, aki több évvel ezelőtt költözött Kolozsvárról Budapestre, ahol az asztalosmesterségből élt és igen szépen fenn tudta magát tartani. Körülbelül egy félévvel ezelőtt megfogadta, hogy a zálogházak ellen mozgalmat indít. Hogy milyen ok vezette őt erre, azt teljes pontossággal a vizsgálat nem tudta kideríteni. A rendőrség mind a mai napig abban a feltevésben volt, hogy Csukay ezt zsarolásra akarta felhasználni az egyes zálogházak ellen. A rendőrség egy esetet ki is derített, amikor Csukay zsarolt. A dolog úgy történt, hogy az asztalos napokon át járkált fel és alá egyik zálogház előtt és az üzletből kijövő paraszt- és munkásembereket megszólította, elkérte zálogcédulájukat, azokat átvizsgálta és ha számítási hibát talált ott, bement a zálogházba, lármát csapott, feljelentéssel fenyegetőzött, míg végre egyik hivatalnok pénzt adott neki.

Néhány hónappal ezelőtt mégis megtette a feljelentést, mire a vizsgálat egy kisebb és a központi nagyobb zálogházak ellen meg is indult, de rendellenességet nem derített ki. Ekkor a zálogházak vezetői rágalmazási pört indítottak Csukay ellen.

Csukay állapota — mint egy éjjeli sürgönyünk jelenti — életveszélyes és az öngyilkos az orvosok véleménye szerint aligha fogja megérni a reggelt.

Az eset híre természetesen óriási szenzációt keltett a fővárosban. A kora esti órákban határozottan az államtitkár elleni merényletről beszéltek és csak később derült ki Sztéryni és a rendőrség cáfolata nyomán az eset igazi históriája.

SPORT.

+ Football-mérkőzés Aradon. Pünkösöd másodnapján, azaz hétfőn délután ez idényben immár ötödik football mérkőzést rendez az Aradi Athletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepén. Két mérkőzése az Aradi Postások Sportegyletével, egy a Magyar Athl. Klub kombinált csapatával s egy a Szegedi Athl. Klub csapatával volt. Első csapata egy ízben szenvedett vereséget Szegeden s egy ízben Aradon, egy mérkőzése eldöntetlen volt s egyben győztesként szerepelt Szegeddel szemben. Hétfőn előreláthatólag rendkívül érdekes és szép küzdelem színhelye lesz a pálya, mert Budapest egyik legelső football egyletének csapata látogat el Aradra s viszont az A. A. K. csapata is legjobb erőit igyekszik sorba állítani, hogy illőképpen állja meg helyét. Változatokban gazdag játék lesz a hétfő, Budapest Ferencváros játékosai pompás fejlett technikával dolgoznak, támadásuk tervszerűek és gyorsak, labda adogatásuk szinte kápráztaó. A mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik. Megtekinthető a mérkőzés az egykoronás program megvételével a mely egyben a tribünre való felmenetelre, is jogosít. A program egyébként az állóhelyen 60 fillér, diákoknak 30 fillér.

A párbaj ellen.

(Történik a Városi kávéházban, az ebéd utáni feketénél. A törzsasztal vendégei beszélgetnek.)

Az egyik: Volt tegnap Pesten?

A másik: Voltam.

Az egyik: Volt a muzeumban?

A másik: Miért lettem volna a muzeumban?

Az egyik: A kongresszuson.

A másik: Micsoda kongresszuson.

Az egyik: Hát nem olvasta? Nagyon előkelő népek vannak ott és meg akarják csinálni, hogy vége legyen annak a számságnak ezekkel a párbajokkal egyszer.

A másik: Párbaj? Hát ki párbajozik?

Az egyik: Na ja, Csak mondom.

A másik: És hogy akarják azt csinálni?

Az egyik: Hiszen éppen ezért van a kongresszus.

A másik: Maga volt?

Az egyik: Nem. De olvasom ... Mit mondjak magának, — már éppen ideje volna ezzel valamit csinálni.

A másik: Tudja mit? — Párbajozzanak. Mit!

Az egyik: Igaz. Felőlem ...

A másik: Vágják ki egymás szemét. Lőjjenek egymás hasába. Ha nekik ez jó. Nem igaz?

Az egyik: Hát nem? Mit mondjak magának? Nekem egyszer egy ilyen krakéler direkt rálépett a lábamra. Igen. Jött. Én álltam a színház előtt és vártam a feleségemet. Nem akart vége lenni. És én ott szivaroztam. Mit részletezzem magának. Jön ki egy ilyen niemard egy asszonnyal. (Az ujjait a száájához teszi. Csuppant.) Egy ilyen asszonnyal! ... Én egész tisztességesen néztem. Egy nagyon szép asszony volt. Hát nem szabad nekem nézni? És az a niemand rálépett a lábamra ... Maga ismer engem. Én nem szoktam megijedni. Mit! Gondoltam, hiszen csak gyere ide. No látja! Jóval kezdett volna.

A másik: Meghíszem azt.

Az egyik: És jön nekem az a niemand és így tesz a szivarjával (Leveri a hamut.) és ide rám esett a hamu ...

A másik: Ilyen szemtelen volt?

Az egyik: No várjon csak. És úgy tett, mintha nem látná és rálépett a lábamra. No jó, én nem szoktam megijedni, de mindjárt láttam, hogy ez mire megy. Ja, vagy úgy?! Gondoltam. Itt a színház előtt? Éppen kezdtek jönni kifelé. Ugy éljen a fejed. Én nem fogok belekerülni egy ncai botrányba. Mit! Hát rálépett. Ha én neki megyek, hát kitaposom a belét. Kell nekem egy bűnügy? Na ja, majd az esküdtek elé megyek. Hagytam szaladni.

A másik: No és elment?

Az egyik: De hogy elment! Hiszen én már alig tudtam magamat visszatartani. Mit mondjak magának? Ha még egy szót szolt volna. Maga ismer engem. En egy vad ember vagyok, ha engem megbántanak.

A másik: Hát mit mondott?

Az egyik: Mondott? Még csak az hiányzott. En rá néztem. Így. (Félrehuzza a száját.) Es mintha azt mondanám: Mba! azt mondtam: pardon Csak így. (Ujra megmutatja.) Pardon ...

A másik: (Elragadhatva) Nagyszerű.

Az egyik: (Diadalmasan.) Ugy elment, de ugy... Na ja! Majd én ideállok párbajozni. Kitaposom a belét. Azt igen. De párbajozni!

A másik: Igaza van ... Lásza, ezt elmondhatta volna ezen a kongresszuson.

Az egyik: Gut! Csak kongresszusozzanak. Na látja? Pássz.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Budapesti nagy ügetőverseny. A tavalyi ügetőversenyekről készült pompás mozgólényképet mutat be az *Urdnia* színház. A buda-

pesti ügető-sport a fővárosi közönségre mindig nagy vonzerőt gyakorol, ami érthető, ha látjuk azokat az igazán szép versenyeket, amiket a budapesti pályán produkálnak. Az idén különösen sikerült versenyszezon volt és a bemutatóra kerülő kép meglepő hűséggel adja vissza a nemes állatok izgató versenyét. Különösen érdekes ezen a képen a közönség, melynek soraiban ott látjuk *Vanderbilt* Gladyst férjével. *Széchenyi* László gróffal. A pompásan sikerült kép a legszebb magyar felvétel.

Az aradi dalosünnep.

Wekerle és Sztéryni levele.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 5

Az aradi M. Á. V. dalegylet vasárnapi zászlószentelési ünnepe az előjelek után itélve, valóban fényesnek ígérkezik. De a sikert megérdemlik az aradi dalosok, amikor annyi nagy és fáradtságos munka után a magyar dal kultuszának ünnepnapjává avatják a pünkösöd vasárnapját.

A vendégek a polgári iskolában nyernek elhelyezést. Az első dalárda szombaton délután 8 óra 29 perckor érkezik Budapestről. A dalegylet testületileg fogadja a dalosokat. *Zseny* József, az O. M. D. E. alelnöke este 6 óra 59 perckor érkezik meg.

Ezután nyomban szerenádutra indul a M. Á. V. dalegylet és pedig a városháza előtt *Varjassy* Lajos polgármestert, az Erzsébet királyné-köruton *Barabás* Béla országgyűlési képviselőt, majd *Sztankovits* üzletvezetőt, a Fehér Kereszt előtt *Zseny* Józsefet, az O. M. D. E. alelnökét s végül a Tököly téren saját agilis és buzgó elnökét, *Vajda* Jánost tiszteli meg a szerénaddal. A szerenádu befejeztével *Kovács* és *Novotny* vendéglőjében ismerkedési estélyre gyűlnek össze a dalosok.

Sztankovits Miklós üzletvezető, a dalegylet díszelnöke, aki a vasutasok ünnepségén mindig készséggel vesz részt, a dalegylet lelkes elnökének, *Vajda* Jánosnak kíséretében ma délután tisztelgett *Mácsán* a zászlóanyánál' *Károlyt* Gyula grófnőnél, jelentést téve az ünnepély kész műsoráról. A grófi pár minden iránt érdeklődve kijelentette, hogy vasárnap reggel 9 óra előtt fogaton érkezik Aradra és a megyeházán száll meg. A grófnőt küldöttség fogja meghívni az ünnepély helyére, ahol a koszerus leányok egyike virágcsokorral fogadja.

Innen a templomba vonul a menet. Az első kocsin *Zseny* József, az Országos Magyar Daléregyesület alelnöke *Vajda* János elnökkel foglal helyet.

Est a kocsit 30 koszerus pár fogata követi, ezeket pedig a zászlóanya fogata *Sztankovits* Miklós üzletvezető, védnök kíséretében. A kocsi után a menetben résztvevő notabilitások, a vendég dalegyletek, küldöttségek következnek. A menetet az Aradi MÁV. dalegylet zárja be a tokban elhelyezett zászlóval. A menetben a pliskil műhely és az aradi vaggongyári senekar is részt fog venni. A templomban fél 10 órától 10 óráig tart az ünnepély. Itt másé alatt a budapesti „Testvériség“ dalkör *Beethoven* „Isten dicsősége“ dalát énekl el.

A dalegylet elnöksége ezután kéri a közönséget, hogy a fentartott helyek kivételével helyeiket előre foglalják el.

A templomból 10 órakor a menet visszatér a Baross-parkba, ahol a szegbeverési aktus meg végbe.

Barabás Béla országgyűlési képviselő, aki páratlan előszerűséggel támogatja az ünnepélyt, ma hosszasan tárgyalt a dalegylet elnökével az ünnepély részletei felől és tudatta, hogy *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnök, több miniszter, valamint *Saterényi* József államtitkár őt bízta meg a nevüket viselő zászlószeg beverésével.

A dalegylet elnökségét *Wekerle* a következő levélben tudatta a helyettesítéséről:

*Az Aradi M. Á. V. Dalegylet
t. Elnökségének*

Aradon.

Öszinte örömmel fogadtam az „Aradi M. Á. V. Dalegylet”-nek f. évi június hó 7-én tartandó zászlószentelési ünnepélyre való szíves meghívását.

Államügyekkel való sokoldalú elfoglaltságom miatt nem jelenhetvén meg a dalegylet szép ünnepélyén, van szerencsém tisztelettel értesíteni az Elnökséget, hogy a részemre küldött zászlószeg helyettem *Barabás Béla* képviselőtársam fogja beverni, kit erre külön levélben felkértem.

Hazafias üdvözlettel
Wekerle Sándor.

Szterényi a következő levelet intézte a dalegylet elnökségéhez:

Tisztelt Elnökség!

Fogadja a tisztelt Elnökség azon figyelméért, melylyel zászlószentelési ünnepélyére egy nevémmel ellátott szeg szíveskedett küldeni, öszinte köszönetem kifejezését.

Egészségi állapotom sajnálatomra nem engedi meg, hogy mostanában utazást tegyek és így a felemelő ünnepélyükön megjelenhessek, miért is felkértem *Barabás Béla* országgyűlési képviselő barátomat, hogy a nevémmel ellátott szeg a zászló rudjába helyettem beverni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel:
Szterényi.

Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter, *Csernovits* Oszkár dr. miniszteri tanácsost, *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter pedig *Károlyi* Gyula gróf főispánt kérte fel helyettesítésével.

Az ünnepély fényét nagyban fogja emelni, hogy azon az aradi katonaság minden fegyverneme képviselteti magát. *Délben a dalegylet nem tart banketet.* A dalosok azonban együtt fognak étkezni a *Kovács* és *Novotny-féle* vendéglőben és a dalegylet arra kéri mindazokat, akik a dalosok társaságában óhajtanak ebédelni, hogy csatlakozzanak hozzájuk.

Délután 3 órakor a dalegyletek a *Baross* parkban gyülekezve, felvonulnak a *Szabadság*-térre, ahol *Barabás Béla* mond ünnepi beszédet.

Délután 5 órakor igen sikeresnek ígérkező hangverseny lesz a *Baross* parkban 40 és 20 fillér belépő díjak mellett. A vendég dalegyletek szebbnél-szebb számokkal szerepelnek a műsorban, a hangverseny után pedig táncmulatság zárja be a fényesnek ígérkező aradi dalosünnepet.

MULATSÁGOK.

(—) Érettségi bál. Az aradi felső kereskedelmi iskola végzett növendékei június hó 27-ikén, este 9 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében érettségi bált rendeznek. Személyi jegy 2 korona. Családjegy 5 korona.

Beszélgetés

Szentkereszthy Zsigmond báróval.

A táblaelnök az aradi bíróságokról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A nagyváradi királyi tábla elnöke, *Szentkereszthy* Zsigmond báró, mint azt lapunk tegnapi számában megírtuk, befejezte három hétig tartott hivatalos vizsgálatát az aradi királyi törvényszéknél és járásbírósnál. *Szentkereszthy* báró aradi tartózkodásához nemcsak a törvényszék bírái fűztek jogos reményeket s várták tőle tulfeszített munkájuknak igazságos megítélését, hanem a jogkereső közönség is kíváncsisággal várja, vajjon milyen intézkedéseket tesz *Szentkereszthy* báró, annak a visszás helyzetnek megváltoztatására, mely ma az igazságügyi palotában uralkodik s amelynek hátrányait a nagyközönség érzi legjobban.

Azért szükségesnek találtuk, hogy felkeressük a tábla elnökét s tőle kérdezzük meg, vajjon az aradi királyi törvényszék ellen elhangzó panaszok okainak orvoslására a kellő intézkedéseket megteszi-e s miben látja ő, a leghivatottabb fórum, az ügyek késedelmes elintézésének forrását.

A bírósági mizériák orvoslása.

Az *Aradi Közlöny* munkatársának arra a kérdésére, vajjon a hivatalos vizsgálat meggyőzte-e a tábla elnökét arról, hogy az anomáliák igen súlyosak az aradi törvényszéken s mi ennek az oka, a következőképen válaszolt *Szentkereszthy* báró:

— Három hétre terjedt beható vizsgálat után megállapíthatom, hogy az aradi közönség gratulálhat magának ahhoz a bírói karhoz, amely az igazságszolgáltatásra rendelkezésre áll. Be kell látnom, hogy a fel nem dolgozott anyag, a tekintélyes hátralék nem a legideálisabb állapotoknak mondhatók, de ez nem a bírói kar hibája. A bírák sokszor olyan munkát kénytelenek végezni, melyek tulajdonképen a jegyzők dolgai. Valóban csodálatos, hogy a kezelő és segédszemélyzet mai létszáma mellett olyan értékes munka folyik, mint amelyet legnagyobb gyönyörűségemre tapasztaltam. Az aradi bírói kar emberfeletti munkát végez, amely kvalitatív is elsőrendű. A nagyközönség nem is sejti, milyen lázas munka folyik a bíróságoknál. Tagadhatatlan, hogy a bírák számának szaporítása elengedhetetlen szükségesség és ha ez megtörténik, akkor az összes panaszok megszűnnek. Intézkedni fogok, hogy ez megtörténjék. A kezelő személyzet státusa sem kielégítő s itt is változások lesznek.

— És milyen formában történik ez? — kérdezte munkatársunk.

— Erre ma még határozott választ nem adhatok. Minthogy az igazságügy miniszteriumban a bírák szaporításával jelenleg nem foglalkoznak, azért nekem, mint a tábla elnökének, a sajtó hatáskörében kell intézkednem, természetesen az igazságügyminiszternek teendő előterjesztés alapján. Hogy egy albíróval, vagy bíróval, esetleg több bíróval szaporodik a létszám, arról most nem nyilatkozhatom. A jegyzői kart már is

megerősítettem azáltal, hogy a járásbíróstól két jegyzőt a törvényszékhez helyeztem át.

— Mint hírlík, — mondotta munkatársunk — tervbe van véve, hogy a törvényszéki bírói kar kiegészítése akként fog megtörténni, hogy a járásbírósnak statusa két bíróval csökken s ezek rendeltetnek be szolgálattételre a törvényszékhez.

— Szó volt róla — felelte *Szentkereszthy* báró, — de ma már ez az idea el van ejtve s más megoldást keresek. En, aki az egész tábla területén fekvő igazságszolgáltatási intézmény fölött állok, legjobban látom, hogy a munkaerők arányos elosztása miként szükséges s azt hiszem, hogy épen ezért már rövid időn belül megtalálom a módot az aradi törvényszéknél megállapított hiány feltétlenül szükséges pótlásának.

Szentkereszthy és a sajtó.

Munkatársunk még azt kérdezte a tábla elnökétől, vajjon nem lehetne-e a sajtónak azt a jogos kérelmét teljesíteni, hogy a sajtóbírósnak vizsgálatot ne a nagyváradi, hanem az aradi törvényszéki vizsgálóbíró eszközölje.

— Ez nem tőlem függ teljesen — felelte a tábla elnöke. En a judikatúrára befolyást nem gyakorolhatok s a nagyváradi vizsgálóbíró subjektív meggyőzésének a dolga, vajjon szükségesnek tartja-e a személyes kihallgatást vagy pedig az aradi vizsgálóbírót kérje erre meg. De, hogy a kérés méltányos, azt látom s a mit tehetek a sajtóért, azt szívesen megteszem, — fejezte be a beszélgetést *Szentkereszthy* báró.

Itt említjük meg, hogy a táblaelnök tiszteletére ma este a Pannónia kertjében társasestélyt rendezett az aradi bírói kar.

A megtért.

(Budapesten a balneológusok, orvosok a magyar fürdők érdekében ma értekezletet tartottak.)

Feleség (ujtságot olvas.) Nagyszerű! Igen, — éljen, ugy van!

Férj: Mi az drágám?

Feleség: Hát k. férjem vedd tudomásul, hogy a nyarat hazai fürdőben fogjuk tölteni.

Férj: Mult évben nem akartál...

Feleség: Az a mult évben volt. Akkor nem tudtam, hogy van magyar fürdő, amely olcsó, jó és kényelmes...

Férj: Persze, hogy van...

Feleség: Ki fogok egyet keresni a sok közül? Nagyszerűen fogunk élni... Egyszerű, kis fürdőbe megyünk, ott lehet pihenni...

Férj: De mennyire...

Feleség: Olyant keresek, ahol nincs társaság...

Férj: Minek nekünk társaság!

Feleség: És mert nincs társaság, nem kellek nek drága ruhák...

Férj: Igazad van, édes mindenségem.

Feleség: Ha nincsenek ruhák, az ember nem jár korzóra, mulatságra, kirándulásra, rengeteg pénzt takarít meg...

Férj: Minden szavadat aranyba kell vésni...

Feleség: Ha nem jár sehová, fürdeni sem kell, — megint megspórolunk pénzt...

Férj: Minek is annyit fürdeni? Egyáltalán ki jár fürdőre, hogy fürdjön?

Feleség: Még sokkal olcsóbban élünk, mint idehaza.

Férj: Így aztan boldogság nyaralni . . .

Feleség: Naponkint megtakarítunk legalább tíz koronát . . .

Férj: Huszat . . .

Feleség: Mondjuk, huszonötöt . . . Két hét alatt háromszázötven koronát . . .

Férj: A mellékes kiadásokkal együtt négy száz koronát . . .

Feleség: No — ötszázat is . . .

Férj: Kinek kell annyit spórolnunk? Fogunk nyaralni három hétig . . . Egy ily takarékos feleség megérdemli . . .

Feleség: Bizony, legalább négy hét kell, hogy te is kipihend magad . . .

Férj: Helyes! Lesz négy hét! Az a száz korona nem tesz tönkre . . .

Feleség: Még kétszáz se . . .

Férj: Háromszáz se . . .

Feleség: Akkor rendben van! Ötszáz koronát megtakarítunk, háromszáz koronát még hozzáadunk, van 800 koronánk . . . Ezzel már elmehetünk aztán Norderneyba, vagy nem bánom, Ostendébe . . .

Férj: (hüledezve): Norderneyba? De kérek . . . cicukám . . . Azt mondtad, hogy valamelyik szerény magyar fürdőbe megyünk . . .

Feleség: No igen! és azon, amit megtakarítunk ott, elu'azunk külföldre! De csak nem fogok egy egész nyarat magyarországi fürdőben tölteni, mikor a jó beosztással és okosan megtakarított pénzből valamelyik világfürdőben lehetünk! Sőt! Tulajdonképen egy hét is elég lesz a magyar fürdőn, hiszen magad mondtad: mit spórolunk mi annyit! Legyen meg a te akaratod!

— Petur.

Öngyilkos menyasszony.

Egy aradi leány drámája. — A lassu közigazgatás áldozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A közigazgatás öl. A legkomolyabban öl! Az unalmas közigazgatás, mely sok sok betűből áll, ma öngyilkosságba kergetett Aradon egy szerelmes szívű leányt. A közigazgatás cséplőgépjének nagy szemű rostáján fennakadt egy kérvénye, nem tudta bevárni, míg a tekintetes urak sort kerítenek neki. Kiskorú árva volt, más intézkedik a sorsáról s a kis leány nem tudta megvárni, míg az üldökök összeülnek, a legény se akart várni, másba szeretett, és a fölötti bánatában szerecsika oldatot ivott. A csapodár legényt pedig gyorsan utolérte a nemeszs. Annak a leánynak a szülei, akiknek kedvéért hűtlenül elhagyta az öngyilkos menyasszonyt, feljelentették leányszöktetésért s most a battonyal csendőrség arra törekszik, hogy az lidilljét megzavarja.

Az érdekes eset részletei a következők:

Az öngyilkos leányt, *Lapsity* Válmia, aki ma délelőtt nagy adag szerecsikaoldatot ivott, súlyos sebesülésével az aradi kórházba szállították. Válmia gazdag tornyal paraszt szüleitől származik, akik korán elhaltak s a jó módú leány bekerült Aradra, ahol egy ur családnál hosszú ideig állott szolgálatban. *Burnácz* Mihály tornyal parasztleány szemébe vetett a leány vagyonára s eljegyezte őt. Két héttel ezelőtt arra bírta menyasszonyát, hogy hagyja el helyét, mert nem akarta a szolgálatból egyenesen az oltárhoz vezetni. A lakodalom ideje is kivolt már túlve s minden előkészületet megtettek, hogy a mai napon egybekeljenek. A leány engedett a legény birtatásának, helyét

otthagyta, de Aradon maradt. Az esküvő napjának meghatározásával szlettek, mert az árva leány mind a mai napig nem kapta meg a gyámügyi hatóság beleegyezését a férjhez mevetelhez. *Burnácz* naponta megjelent menyasszonyánál s folyton azzal hitegette, hogy ő fenn jár az árvasséken, ahol megígérték neki, hogy a kellő időre ki lesz állítva az okmány s így ma megtarthatják az esküvőt. A pécskai-utí 5. számú házban, ahol *Lapsity* Válmia lakik, nagy dinom-dánomra készültek ma, mert a gazdag menyasszony ki akart tenni magáért.

Ma reggel aztán az örömsereg helyett méregpoharat ürtett. *Burnácz* tudnillik meguntta a gyámhatósági jóváhagyási végzés elintézését vágni s tegnap délután megszöktetett egy olyan leányt, aki nem árva, akinek a szülei nem adják beleegyezésüket a házassághoz. Ségából Tornyára vitte a leányt s egy levélben megírta elhagyott menyasszonyának, hogy ő a nőüléssel nem várhat, neki sok pénzre van szüksége, de minél hamarabb. Mikor a szép Válmia ma reggel a levelet megkapta a postával, ájultan esett össze. A lakásadója térítette magához. A levél vétele után néhány perccel bement a parádés szobába, felvette menyasszonyi ruháját s kiltta a szerecsika oldatot.

— Megbolondultál, — szólt hozzá a háziasszonya, hogy magadra vetted a menyasszonyi ruhádat.

— Ebben temessenek el, ha szeretnek, — felelte elhaló hangon a szerencsétlen teremtés s a mérge hatása máris jelentkezett, mert összeesett. A telefonon értesített rendőrség megjelent s *Tisch* Mór dr. intézkedésére a mentők a kórházba szállították, ahol konstataáltak, hogy sérülése halálos.

A csapodár legény ellen a megszöktetett leány szülei a gáji rendőrségen tettek feljelentést. *Rámer* kapitány telefonon értesítette a battonyai csendőrséget, ahonnan azt az értesítést kapta, hogy a szökevény pártkeresik, mert Tornyáról elléptek.

HIREK.

Steinheil festő meggyilkolása.

— A restélyes merénylet. —

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, június 5.

Azt a borzalmas párisi gyilkosságot, melynek *Steinheil* francia festő és anyósa, *Jappyné* az áldozatai, még ma sem derítette ki a francia rendőrség. *Steinheilné* asszony élet és halál között fekszik a kórházban és bár sokan őt gyanúsították a gyilkossággal, az újabb adatok e gyanút nem erősítik meg.

A nyomozás mai állásáról Párisból ezt táviratozzák:

A rendőrség csak egyetlen fontos nyomot talált, amelyen *Steinheil* gyilkosai ügyében a vizsgálatot folytathatja. Ez egy felborított tintatartó volt. *Steinheilné* ágyának fején tintafoltot találtak. *Jappy* asszony és *Steinheil* holttestén tintafoltot nem találtak. A szobában egy turista-botra akadtak, amelyet lehet, hogy a gyilkosok feledtek ott, de ez nincs még megállapítva. A vizsgálat adatai szerint valószínű, hogy a merénylet először csak a fiatal szobaleányt akarták megfojtani, mert azt hitték, hogy ő lesz egyedül a lakásban. Nagyon meglepő, hogy a folyosón levő órát a gonosztevők állították meg. Ez az óra éjjel után 12 percet mutatott. Mielőtt távoztak volna, nagyon vigyáztak minden

külső zajra és jól megállapították azt a pillanatot, amikor elmenekülhetnek.

Steinheilné állapota még nagyon veszedelmes és orvosai attól félnek, hogyha fel is gyógyul, meg fog örülni.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 6 án az időjárás: Bonyhe, hűvösebb, sok helyen csapadék és zivatarok.

— A polgármester budapesti útja. *Varjassy* Lajos polgármester ma reggel haza érkezett Budapestről, a hol, mint megtudtuk, az iskola-építési kölcsön ügyében járt el s ezenkívül a minisztériumokban néhány függő kérdésben szerzett információt. A bankesoport, mely a kölcsönt nyújtja, már aláírta a várossal kötött szerződést s ma ment fel a belügyminiszterhez az előterjesztés, amelynek leérkezése után a pénzt folyósítják. A tanonc otthon létesítésének feltételei közé tartozik, mint ismeretes, hogy a kereskedelmi miniszter a bentlakók eltar-tási költségeinek egy részét vállalja, a kultusz-miniszter pedig a tanonciskolai segélyt tízezer koronára emelje. Ugy *Szterényi* József állam-titkár, mint *Molnár* Viktor államtitkár jókara-tu támogatásukról biztosították a nála tiszte-lgő polgármestert. A védőltésekhez szükséges telemek megszerzésében hozott közgyűlési hatá-rozat sorsa iránt érdeklődő polgármester azt a választ kapta, hogy csak úgy hagyja jóvá a belügyminiszter a határozatot, ha a telkek árát pótdóval fedezi a város. A miniszter tudnillik törsvagyon szerzésnek tekinti s azért a hid-jövedelemnek telekszerzésre való fordítását elleni. Azt hisszük, hogy ez tévedés a minisz-ter részéről s a közgyűlésnek lesz alkalma őt felvilágosítani. Az autómobil szabályrendelet sincs még jóváhagyva s ezt, valamint a vásári rendtartási szabályrendeletet és a vegykereseti állomás létesítéséről hozott közgyűlési határo-zatokat sürgősen elfogják intézni, miután *Var-jassy* előadásából meggyőződtek az előadók, hogy a kormányhatósági jóváhagyás késése mily hátrányos a városra.

— Az aradi román püspök Nagyváradon. Nagyváradról írják: *Pap* I. János aradi gör. kel. püspök tegnap Nagyváradra érkezett. A püspököt, akit titkára kísért, a román intelligencia élén *Mangra* Vasul püspöki helytartó fogadta, aki a főspót meleg szavakkal üdvözölte. A püspök a fogadásra megjelent urakkal *Mangra* Vasul házába hajtatott, ahol a vikárius fényes estebédet adott illuziris vendége tiszteletére. *Pap* I. János püspök ma reggel *Mangra* Vasul vikárius és *Pakala* Tamás esperes társaságában Lórá Buorra utazott, ahol nagy ün-nepséggel felszentelte az új templomot. A püs-pök ma délután visszautazott székhelyére.

— A perzsa sah megszökött. Kölnből jelentik: A Kölnische Zeitung jelenti Teheránból: A forrongás a lázadók között óriási mérvet ölt. A sah elhagyta a várost. Attól tartanak, hogy komoly zavargások fognak kiütni. A Berl. Tagbl. jelenti Teheránból: A sah, mint épen most kitudódott, tegnap *Achmand* Mirza szultán trónörökösével megszökött. A sah szökésében volt tanácsadója, *Badur* Jeng emir kíséri. Hogy hol tartózkodik a sah, azt eddig sehogysem lehetett kinyomozni. Azt hiszik, hogy a sah külföldre akar menekülni, mert az orosz akció miatt az egész országban anarchia uralkodik és a sah nem érezte magát többé biztonságban. Komoly zavargásokat várnak. A bazárokat bezárták.

— Vizsgálat egy aradi román egyetemi hallgató ellen. A budapesti egyetem tanácsa a román diákok ellen indított vizsgálatot beszüntette, csupán az aradi származású *Russu* Mircea ellen folytatja a megtorló eljárást azon

deklaráció miatt, amelyet annak idején az egyetem rektorának átnyújtott. Ebben egységek között így beszél Russu:

— Önök erővel akarnak velünk megszeretett egy olyan kulturát olyan más, *tőlünk teljesen idegen nemzeti érzelmeket*, melyek vesztünkre törnek, melyeket *szívből meggyűlölünk*. S ha még ez a kultúra bennünket barátságosan fogadna. De nem! Az ilyen apró inkonvenienssek is, mint ez az idézés, nem jelel annak, hogy baráti kezét akarnának nekünk nyújtani. Azért senki se csodálkozzék azon, hogy híven megtartjuk régi velünk született érzelmeink tisztaságát, hogy egész más politikai meggyőződést vallunk, mint önök azt magkivánának.

Az egyetem tanácsa említté folytatja a vizsgálatot Russu ellen.

— Aradiak kirándulása Menyházára. Az aradi turista egyesület, amely folytonosan azon fáradozik, hogy tagjainak minél több és élvezetesebb kirándulásban legyen része, a legközelebbi kirándulást Menyházára tervezi. Ez a kirándulás e hó 21-én lesz különvonattal Menyházára, mely, tekintettel a nagy érdeklődésre, mindenképen élvezetesnek és sikerültnek ígérkezik. A külön vonat reggel 6 órakor indul Aradról s Borsosbészen átszállva a keskenyvágányu vasútra, d. e. 10 óra körül érkezik Menyházára. Itt rövid ünnepély lesz a nagy turista apostol Csádrán Gyula emlékére, miközben az egyesület kiűnő dalárdája imát és ünnepi dalokat énekel. Az ünnepély bevégeztével az egész társaság bevonul Menyházára, hol elsőedve mindenki kénye kedve szerint töltheti idejét este fél 7 óráig. A résztvevők különös figyelmébe ajánljuk a kisebb kirándulásokat a Krisztina magaslatra, kopasz hegyre, márványbányába, vashámorhoz stb., melyek nagyobb fáradság nélkül egy-két óra alatt megtekinthetők. Közben a fürdő helyen is elég szórakozás kínálkozik: csónakázás, tennisz, hangverseny, ének, fürdés stb. Kiválóan érdekessé teszi a kirándulást az aradi Uránia színház mozgófénykép felvételei, mely képek később nemcsak Aradon, hanem az ország összes mozgófénykép színházaiban előadásra fognak kerülni. E kirándulásban részt vehet, ki a vasúti és előkészítési díjat, 4 koronát f. hó 14-ig az egyesület helyiségében (Vass szálló I. emelet), vagy az Ivtartóknál fizeti. Résztvevők csak korlátozott számban lesznek felvéve.

— Az osztrák diáksztrájk. Bécsből táviratozzák: *Marchei* közoktatásügyi miniszter magához hívatta a bécsi egyetem tanári karát, hogy a diákok sztrájkjának megszüntetéséről tanácskozzanak. Az egyetem rektora ma intézkedett, hogy a liberális diákok ne zavarhassák a szigorlatokat és a promóciókat.

— A Fejsze utcába nem jár autobus. Megírjuk, hogy *Szalai* Arnold dr. és *Zima* Tibor törvényhatósági bizottsági tagok azzal a kéréssel fordulnak a közgyűléshez, hogy a város a Fejsze utcát kapcsolja bele az autobus utvonalaiba. Az üzemi bizottság ma délután *Szothmáry* Károly igazgató elnöklésével tartott ülésében foglalkozott a kérelemmel s azt javasolja a közgyűlésnek, hogy ezt jelenleg ne teljesítse, de jelentse ki, hogy mihielyt az autobus-vállalat abban a helyzetben lesz, hogy utvonalaikat szaporítsa, elsősorban a Fejsze-utcán fog az autobus közlekedni. A javaslat indoklásául azt mondta ki a bizottság, hogy a gépkocsik üzemeltetési képessége a megállapított kocskilométerek számával már teljesen ki van merítve, a soffőrök munkateljesítménye is a végsőkig van f.kozva s újabb járatok krealása révén a kölcsöntőke amortizációja is ve-

szélyesítve lenne, mert a forgalom nem használható ki teljesen a kocsik mai létszáma mellett.

— Wedell kamarás bünei. Berlinből jelentik: *Wedell* gróf kamarás eltűnéséről beszélnek most egész Berlinben. Határozottan állítják, hogy a gróf egyenesen Vilmos császár parancsára utazott Olaszországba. Az ő ügyével kapcsolatosan még sok előkelő, a főri családokhoz tartozó magasrangú katonatiszt is a bűnlajstromba került. Egy tábornok, akinek a nevét még nem hozták nyilvánosságra, ma beadta lemondását.

— Aljegyző választás Ujszentannán. E hó 3-án Ujszentannán aljegyző választás volt. *Ackermann* Viktort egynangulag megválasztották. *Ackermann*ban a közönség buzgó és lelkiismeretes tisztviselőt nyert.

— Eljegyzés. *Neudenbach* Odön községi elemi és polgári iskolai tornatanár eljegyezte *Schannen* Margitot, *Schannen* Béla törvényeséki tisztviselő leányát.

— Az aszfaltozási munkálatok. A gazdasági széknek ma délután tartott ülésében bontották fel az aszfaltozásra beérkezett ajánlatokat. Az *angol aszfalt részvénytársaság* és a *magyar aszfalt részvénytársaság* adtak be ajánlatot. A gazdasági szék az ajánlatokat kiadta a számvetőségnek készítés céljából.

— Az új államkölcsön. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A 150 millió koronás állami kölcsön dolgában ma teljes meg egyezés jött létre *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Kornfeld* Zsigmond, a Hitelbank elnöke között. A kölcsönt sokkal kedvezőbb feltételek között kapja az állam, mint azt a mai viszonyok között remélni lehetett.

— Az aradi ipari munkásházák. A régi magyartelep ügye a legutóbbi közgyűlés határozatával megvalósítása felé megy. A parcellázást legközelebb végrehajtják. Nemzetiségi vidéken, nemzetiségek lakta helyen létesül a munkástelep által egy magyar városrészt. A házak egy homokbányászat és téglaféltésel kiaknázott, most majdnem értéktelen és hasznavehetetlen területet kapcsolnak Aradvárosához és a város eddig két külön lévő részét fűzik egybe. Másfelől munkáscsalád nyer otthont és lesz most már igazi polgárává ennek a városnak és ennek a hazának. Mindeme gazdasági, emberbaráti és szociális szempontokat hívják segítségül és szószólokul a települők, amidőn a közgyűléstől azt kéri, hogy a telkek szerzése utáni *átírási illetéket engedje el*, illetve mondja ki, hogy átírási díj ki nem rovadó. Azt mondják ma beadott kérvényükben, hogy valamennyien szegény munkások, iparosok, vasutasok, akik még a csekély vételár dacára is csak a legnagyobb erőmegfeszítés mellett tudják házaikat felépíteni. Minden kiadatokban arra törekcsenek, hogy csak a legszükségesebbre és abban is minél kevesebbet költsenek. A közgyűlés bizonyára nem fog elzárkózni a jogos kérelem elől.

— Aradi tanulók tanulmányuton. Temesvárról jelentik: Ma délelőtt az aradi polgári iskola 42 növendéke érkezett Temesvárra, *Almássy* Pál igazgató vezetésével. A diákok megtekintték a város nevezetességeit, délután pedig folytatták tanulmányutjukat, amelynek főcélját a krassószendrői vasművek megtekintése és tanulmányozása képezi.

— Állandó kabaré Aradon. Megírjuk, hogy Aradon állandó kabaré engedélyezése iránt kérvény érkezett a városi tanácshoz. A kérvény szerint a városnak a kabaréból 6-8000 korona haszna volna évenként. A beadványozók most nekünk levelet küldtek, amelyben kijelentik, hogy ők a 6-8000 korona hasznát így érteimcsék: Az engedélyért naponként 10 koronát ajánlanak föl a városnak, ha az engedélyt

csak ők kapják. E 10 koronán kívül a köteles napi engedély-díjat is megfizetnék. E kettő együtt napi 35 korona volna, tehát így még több jövedelme volna a városnak, mánt a kilátásba helyezett 6-8000 korona.

— Öngyilkos író. Bécsből jelentik: *Wederkind* Doland a híres *Wederkind* Frank német író rokona, ma délután Bécsben öngyilkos lett a Práterban. Az öngyilkosság oka az, hogy az író nem tudta kifizetni szállodai számláját és emiatt üldözték.

— Bonyodalmak egy öngyilkos temetése körül. Kisperegi tudósítónk írja: Frank Miklós 52 éves kisperegi borbélymester tegnap délután ismeretlen okból hozzátartozói távollétében kamrájában felakasztotta magát; mire övét hazaérkezve ott megtalálták, már halott volt. Övegyet és két fiút hagyott hátra. Érdekes, hogy román kat. lévén a németperegeli plébániához tartozott és így fia ma átment az ottani plébános felkérni, hogy atyját eltemettesse. A plébános ezt visszautasította. Emiatt aztán a fia a Kisperegen lakó Szendy Géza ev. ref. lelkeshez fordult, aki kérésének készséggel eleget is tett.

— Halálos automobil szerencsétlenség. Braunschweigtól táviratozzák: Meine község mellett egy automobil, amely 80 kilométer sebességgel haladt, egy mellék utcától jövő kerékpárosnak akart kitérni és oly erővel lékezett, hogy kétszer egymásután felborult és azután egy kerítésre zuhant. Az automobil tulajdonosa, *Fritsche* tengerészifőhadnagy, továbbá *Aszman* tengerészkapitány azonnal *szörnyet haltak*, egy másik utas és a soffőr pedig súlyos sebesüléseket szenvedtek.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Welsznai Aradon. 191.

Ma nagy tombola-estély.

Kovács és Novotny

Vadászkürt-vendéglő kerthelyiségében

Főnyeremény:

Egy jégszekrény,

vig-tombola:

Élő angol malac.

Esténként Gyurkovits András zenekara
hangversenyez.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Kossuth Pál gondnokság alá helyezése. Néhány hevet ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy *Kossuth* Pál aradi gyógyszerészt és városi képviselőt emebájának gyógyítása végett családja a Rurg-féle fővárosi szanatóriumban helyezte el. Néhány hetet ott tartózkodás nem sokat javított *Kossuth* Pál egészségi állapotán, úgy, hogy a család *Kossuth* beleegyezésével nemrég eladta a gyógyszerészt. Ezzel egyidejűleg hivatalból megindult az eljárás *Kossuth* Pálnak gondnokság alá helyezése iránt. A budapesti törvényszék két orvosa megvizsgálta *Kossuth* Pált és a múlt héten küldötte meg szakvéleményét az aradi törvényszékhez. E jelentés alapján a gondnokság alá helyezést *Mészáros* Daniel elnöksége alatt ma tárgyalta az aradi törvényszék reudes polgári tanácsa, amely *elrendelte Kossuth Pálnak gondnokság alá helyezését*. Az ítélet 15 nap múlva emelkedik jogerőre és ha ez megtörténik, az aradi orvosok híradell a gondnokot.

§ Inzultált végrehajtók. Mintegy két hónappal ezelőtt *Faragó* József, *Messey* Isidor és *Eftémia* Sándor aradi adóügyi végrehajtók adóhátralék miatti foglalás végett megjelentek *Bruckner* Lipót S. échenyi-utcai kereskedőnél. *Bruckner* tiltakozott a végrehajtás foganatosítása ellen, megakadályozta a foglalásban a végrehajtókat, akiket *szamaraknak, marháknak* nevezett el. A végrehajtók ezért feljelentették

Brucknert és *Bosóky* Mátyás dr. járásbíró a három végrehajtó ellen elkövetett becsületsértés miatt külön-külön 4—4 napl foghátra, illetve a helyett 40—40 korona pénzbüntetésre ítélte Brucknert. A felelővétel büntetőtanács ma megváltoztatta az elsőfoku bíróság ítéletét és a kereskedőt 20—20, összesen 60 korona pénzbüntetésre ítélte.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Aradváros törvényhatósági bizottsága június hó 10 én d. u. 4 órakor rendes havi közgyűlést tart, amelyen a tárgyalás alá kerülő ügydarabok folytatódagos sorrendje ez: Garó Árnin Irodal segédítést kérvénye hat heti szabadságidő engedélyezése tárgyában. A tanács előterjeszti, hogy Plesch Herman, Török Imre, Schneider Károly és Ivanov Marin által emelt új épületekre a községi adómentesség megadásának. Az üzembizottság betérjeszti az autobusz vállalatnak első félévi költségeljárásátát elfogadás végett. Zima Tibor és Szalai Arnold törvényhatósági bizottsági tagoknak indítványa a Fejsze utcában automobil omnibusz járatnak rendszeresítése iránt. A közlekedési bizottságnak javaslata a színház déli és északi oldalán elvonuló törtköves utnak aszfalttal való ellátása iránt. U. az és az üzembizottságnak javaslata az autobusz járat által érintett egyes utszakaszoknak helyreállítása és aszfaltozása iránt. Az építkezési bizottságnak javaslata az aradi földmívelésügyi palota részére kiadandó építési engedély tárgyában. A tanács betérjeszti a folyó évi kövezési sorrendben felvett aszfaltozási munkák elvállalása iránt megtartott versenytárgyalás eredményéről felvett jegyzőkönyvet az eredménynek jóváhagyása iránt. U. az betérjeszti a kövezési sorrendben felvett egyéb kövezési és csatornázási munkák elvállalása iránt megtartott árlejtés eredményéről felvett jegyzőkönyvet. Főispán átirata az úrasedésben levő rendőrségédítési állásra Mikos Gábor dr. ügyvédjelöltnek kinevezése tárgyában.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A hosszantartó szárazság a tavalyi katasztrófával fenyegeti az idei termést.

Országos, kiadós esőt — amilyenre szükség lett volna — nem kaptunk. Hogy itt-ott szórányosan volt csapadék, nem sokat lendített a gyengén álló vetéseken.

A gabonaület irányzata szilárd, ehhez a hivatalos (termés kilátás) jelentés is hozzájárult. Ma említésre méltó hozatal sem volt.

A mal piacon elkelt:
Buza 11 20—60
Tengeri 5 90—6
Néviéges jegyzés:
Rozs 8 80—90
Zab 6 80—90
Árpa 6 40—50
A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktáza.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 5.

5—10 fillérrel magasabb árak.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	10.42—10.43	10.38—10.39
Zab októberre	7.40—7.41	7.34—7.35
Rozs októberre	8.91—8.92	8.85—8.86
Tengeri májusra	6.38—6.39	6.36—6.37

Zárul 5 órakor:

Cesrák hitelrészvény	630.—
Magyar hitelrészvény	747.—
Közuti vasut részvény	550.50

IDEGENEK ARADON.

— Június 5. —

Fehér kereszt szálloda. Halmas József utazó Berlin. — Grünwald Aladár utazó Budapest. — Halász Pál utazó Budapest. — Jancsó Dezső dr. ügyvéd Nagyvárad — Painor Lajos utazó Budapest. — Schwarz Áron utazó Budapest. — Mitzki D. Mór utazó Budapest. — Blevér Árnin gyárigazgató Gurahonc. — Perra Béla min. számellenőr Budapest. — Weschmen Zsigmond kereskedő Lupény. — Kandus Róbert utazó Prága. — Bebling Márton kereskedő Bécs. — Glatler Jakab utazó Bécs. — Lang Károly utazó Brün.

Központi szálloda. Frauek Endre földbirtokos Pegyvernek. — Gonda Zsigmond utazó Budapest. — Jurkovits Gyula kereskedő Budapest. — Grünwald B. utazó Budapest. — Salamon Sándor utazó Budapest. — Lang Döme utazó Budapest. — Klopstein B. Zsigmond kereskedő Budapest. — Szabó Pável gazdatiszt Sperek. — Siegfried Miksa főügynök Nagyvárad. — Weisz Viktor utazó Budapest. — Heizler Manó igazgató Csoka. — Lőwber Adolf utazó Budapest. — Braun Jenő utazó Zenta. — Zlinler Bernát fakereskedő Szeged. — Szindelfeld Zsigmond titkár Temesvár.

Vass szálloda Schönföld Mór utazó Bécs. — Engel Jakab kereskedő Budapest. — Bakó Lenke magánzó Nagyvárad. — Simon József tanárjelölt Budapest. — Joó Sándor tanárjelölt Budapest. — Fiedler Lajos tanárjelölt Budapest. — Szabó Károly tanárjelölt Budapest. — Dessencki Nándor tanárjelölt Budapest. — Feyfer Sándor utazó Temesvár. — Nyikolau Avram kereskedő Németbogsán.

Pannonia szálloda. Halász Béla mérnök Budapest. — Hanzel Albert műkertész Szentmiklós. — Belos Vazul lelkész Kétegyháza. — Killer Nándor joghallgató Debrecen.

Június 28. Az aradi könyvnyomdászok „GUTENBERG DALKÖRE” a Csálal nagyerdőben sőt hangversenyyel egybekötött NAGY NYARI MULATSÁGOT rendez saját zászlója alapja javára. Kezvezőtlen idő esetén a mulatság július 5-én lesz.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)
Szenzációs új műsor. A legszebb bibliai dráma.
Mózes élete és csodatettei.

Műsor 1908. június hó 6-án, szombaton:

1. A győztes Bohózat. — 2. Szudán. Taculóság. — 3. Betörők, mint léghajósok. Kacagtató. — 4. Letartóztatott pénzhamisítók. A detektív éltéből. — 5. Friss levegőt. Kacagtató. — 6. Mózes élete és csodatettei. Bibliai dráma. — 7. Modell a kirakatban. Humoros. — 8. Nevetető légszesz. Bohózat. — 9. Átváltozó művészek a holdban. Színes. — 10. Budapesti ügetőverseny 1908-ban. Sportkép.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások hétköznapokon délután 6 órakor, este 8 órakor és 9 órakor.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Ma este 10 órakor

Nagy párisi estély,

Kizárólag felnőtteknek.

NYILTTER.

Dr. WIENER GYULA

fogorvosi műtermét

Szabadság-tér 20. szám

Gróf Nádasdy palotába

helyezte át.

Rendel reggel 7 órától.

A pünkösdi ünnepek

alatt látogassuk meg Hias Albertnek a Deák Ferenc-utca 1. szám alatt levő

Vass szállodáját,

ahol egy kellemes kávéház és étterem áll a n. é. közönség rendelkezésére. Ugy a szálloda olcsó szobái, mint a kávéház és étterem olcsó árai minden tekintetben eddig is megelégedésre szolgáltak.

Kitűnő kóser étkek havi abonamára jutányos árért kaphatók. Napszonta frissen csapolt kőbányai sör és saját termésű hegyi bor kapható. Siives pártfogást kér

kész szolgálattal:

Haas Albert,

szállodás.

Vászon és chiffon maradékok olcsó árban.

Uj! Papan osztályt Uj!

létesítettünk és a n. é. közönség szives figyelmét és pártfogását kérjük.

Évtizedek óta foglalkozunk ezen cikkel és a n. é. vevőközönség teljes megelégedését mindenkor azzal igyekeztünk kiérdemelni, hogy a legjobb anyagot szolgáltatottuk.

Hogy a fokozott keresletnek minél inkább megfelelhessünk, nagy kész raktárt tartunk ugy olcsóbb, mint a legfinomabb paplanokban.

Különlegességet képeznek:

Finom selyem cloth paplanok, Legjobb minőségű atlass casmir, Selyem atlasz és brocadból állandóan minden színben raktáron, garantált jó felső anyag hófehér gyapottal bélelve.

Mérsékelt árak mellett paplanok áthuzását vállaljuk.

Rosenblüh H. és Társa.

Vászon és chiffon maradékok olcsó árban.

Az 1903. évi versenyl ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi
mahói ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MŰINTÉZET (villamos územre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, leg-
újabb rendszer szerint
készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.

Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közöltetnek.

Bővebbi felvilágosi-
tással és költségvetéssel
szívesen szolgálunk.

az 1896. évi kiállításon
A nagy milleniumi érem-
mel kitüntetve.

Városi és megyei telefon 636. Arany oklevéllel kitüntetve.

Braun Samu, Berger Antal és Társai

szobafestő és mázoló munkák vállalata

ARADON, FORRAY-UTCA 7.

Van szerencsénk az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni, hogy
Aradon **Braun Samu, Berger Antal és Társai** cég alatt
szobafestő és mázoló ipart üzünk.

Azon körülmény, hogy cégünk az Aradon már elismert legjobb
festőkből alakult meg, továbbá, hogy a munkák kivitele személyesen
általunk történik, ezeknél fogva abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy ugy egyszerű, valamint legpazárabb kivitelű szobafestő és mázoló
munkákat akár helyben, akár vidéken a legjutányosabban végzünk.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

Braun Samu, Berger Antal és Társai.

361—1908. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. törvényszéknek 1907.
évi 21388 számú végzése követ-
keztében Dr. Ardelean Cornél ügy-
véd által képviselt, Jank Stefan
javára, Burgó Mitru ellen 177 kor.
87 fill. s jár. erejéig 1907. évi de-
cember hó 28-án fogatosított ki-
elégítési végrehajtás útján lefoglalt
és 670 koronára becsült következő
ingóságok, u. m.: lovak, kocsik,
ágynemű, stb. nyilvános árverésen
eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői
kir. járásbíró 1907. évi V. 541/1.
sz. végzése folytán 12 kor. 47
fillér tőkekövetelés erejéig, Szék-
udvaron leendő megtartására az
1908. évi június hó 12-ik napjának
d. e. 10 órája határidőül kitűzetik
és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingosá-
gok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108.
§-ai értelmében készpénzfizetés mel-
lett, a legtöbbet ígérőnek, szükség
esetén becsáron alul is el fognak
adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. ér-
telmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Kisjenőn, 1908. évi május hó
29. napján.

2199

Balassa,
kir. járásbíró.

267—1908. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
a temesvári kir. járásbírósnak
1908. évi Sp. V. 218/3. számú vég-
zése következtében Dr. Hotorán
Jakab világi ügyvéd által kép-
viselt, a temesvári első műmalom
r. t. javára, Kaufman Károly pan-
kotal lakos ellen 184 kor. 80 fill.
s jár. erejéig 1908. évi április hó
7-én fogatosított kielégítési vég-
rehajtás útján le- és felülfoglalt
és 2113 koronára becsült követ-
kező ingóságok, u. m.: házibutorok
és bolti áruk stb. nyilvános árve-
résen eladatnak.

Mely árverésnek a világi kir.
járásbíró 1908. évi V. 202/2. sz.
végzése folytán 184 kor. 80 fillér
tőkekövetelés, ennek 1908. évi febr-
ruár hó 22. napjától járó 5% ka-
matai, 1/3% váltódíj és eddig ösz-
szesen 81 kor. 90 fillérben bíróság
már megállapított költségek ere-
jéig, Pankota községben, végrehaj-
tást szenvedett házánál leendő
megtartására 1908. június 12-ik
napjának d. u. 1/2, 5 órája határidőül ki-
tűzetik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok az
1881. évi LX. t.-c. 107. s 108. §-ai ér-
telmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak
adatni.

Kelt Világos, 1908. évi május
hó 29. napján.

2196

Thuránszky Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

1403

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!

Saját érdekében

győződjön meg arról, hogy a világhírű

Kobrak-cipőkben

a legkényelmesebben lehet járni, a mi a kitűnő sza-
bás és finoman kidolgozott anyagnak köszönhető.

A szabadalmazott, kézzel kötött, bőr Kobrak sandálok
hölgyek, urak és gyermekek részére már megérkez-
tek és kaphatók Aradon kizárólag

Lányi Marcell

Kobrak cipőraktárában

967

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Házmester,

főleg szerelő, felvétetik Szabadság-ság-tér 17. sz. 2205

Vizsgalpok

kitűnő minőségű magyar papíron 100 drb. 90 fillér. Portó 100 darabig 80 fillér 100—600 drbig 72 fillér, szomszédos forgalomban 21 fillér. Ha a pénz előre küldetik, 100 Népközlöny Bizonyítvány K. 1.20 Ingusz I. és fia könyvkereskedésében Arad. Arad- és temesmegyei telefon 517. 201

Jó házi zsír eladó.

Demeter-utca 75d. Csabay. 2209

Egy mindenes főzőnőt

keresek. 20 korona bér. Könyök-utca 6., ajtó 10. 2171

Szegények

valláskülönbség nélkül kapnak főzeléket csütörtökön déli órában hentesnél, a Simonyi-utca-ban. Elfogadok mindenféle élelmi cikett a szegények közt kiosztás végett. 51

Házvezető,

óvadékképes, felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2166

Czimbalom!

Pedálos, vadonat új, eladó. Klein J., Mihály-u. 86. 2174

Veszek könyvtárat

és hangjegyeket. Minden újdonság raktáron. Antiquar könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomatványok elkészítése. Kölcsonkönyvtár. Vizsgalpok száza 1 korona. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

Pörkölt szalonna,

légszárított, oldalankint 35—60 kg. nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 1991

Intelligens

özv. urinónél jó házikoszt kapható. Bővebbet Thököly-tér 4., ajtó 3.

Költözködők figyelmébe.

Villanylámpák le és felszerelését, petroleum-lámpák villanyra átalakítását, villanyvezetékek készítését gyorsan és olcsón végzi

Kalmár József,

1861 Salac-utca 2. szám.

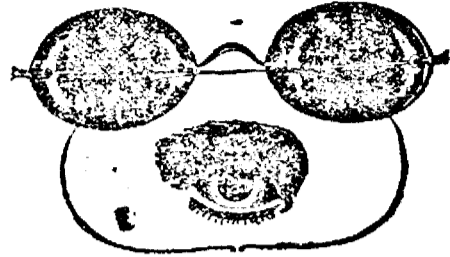
A Központi Szállodával szemben.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK-SAMU

órák és látszerész

Arad Andrassy-tér és Weltzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktáron tart mindennemű színházi látszerészeket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb loguettek, orrcsipek és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tekenőbeka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsipek orvosai rendelet szerint azonnal készíttetnek.

535—1908. vhtó szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. járásbíróságnak 1907. évi Sp. VI. 1887/6. számú végzése következtében, Dr. Horváth László bpesti ügyvéd által képviselt Simon Ferenc javára, Zappert Adolf ellen 44 kor. s jár. erejéig 1907. évi augusztus hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 696 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Máriaradnai kir. járásbíróság 1908. évi V. 314/1. számú végzése folytán 44 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi Szeptember hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 83 kor. 60 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig, Zappert Adolf ménesi lakásán leendő megtartására 1908. évi június hó 9-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Máriaradnán, 1908. évi május hó 26. napján.

Smikál János,
kir. bir. végrehajtó.

2194

Nagymennyiségű plé-pánt és maculatura

jutányos áron
eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csakk, akkor valódi ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-bajok, testi bántalmak, gyomorgörccs és gyomorbévi, rögzített székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi szer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Moll-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-bajok, testi bántalmak, gyomorgörccs és gyomorbévi, rögzített székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi szer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermekek és felnőttek okoszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. 5941

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerártaiban.

Heti törlesztéses kölcsönök.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete kezesség vagy egyéb biztosíték mellett hetenként (vagy havonként) törleszhető, olcsó

kölcsönöket nyújt.

100 K. kölcsön hetenként 50 fillérral, öt éven át törleszhető, a melyben a kamatfizetés is beemlíttatik. A kölcsönt tehát megújítani vagy meghosszabbítani nem kell. Az ötödik év végén a kölcsönző javára esik a szövetkezet által nyereségéből arányosan reá eső rész is. 200 K. után hetenként 1 K. 300 K. után hetenként 1 K. 50 f., s nagyobb összeg után annyi szor 50 fillér fizetendő, a hányszor 100 K. kölcsönt vesz fel. A heti részletek havonként előre is fizethetők.

Betáblázott kölcsönök heti törlesztés mellett tíz évi visszafizetésre is adnak.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete

Arad, Szabadság-tér 7. sz., I. em. 2075

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig. — Telefon 294. szám.

Arad. szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalától.

1095—1908. kih.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Aradon, 1908. évi május hó 22-ik napján felfogott 1 darab kis mokány pej kanca jó minden jegy nélkül mint gazdátlan jószág folyó évi június hó 19-én d. e. 8 órakor az Óvár-terti piacon tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatni fog.

Arad, 1908. évi május hó 31-én.

Rendőrkapitányság.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fia tanulónak

fizetéssel
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirtda és telefon.

— Közvetlen gyorsvonati közli Budapest nyugati pályaudvarról. Idény: május 15.—szeptember 15. —

Speciális gyógyfürdő szívbetegnek részére, női bajknál, hólyag- és vesebajknál, kö- és főnyelvtelenségeknél, a légutak, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkor, verszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szén-savas sós és szén-savas források. Prospektus kívánatra küld a Fürdőigazgatóság.

Muschong-Buziásfürdő

SZÉN- SAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szén-savat

a világhírű buziasfürdői szén-savforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás.

Sürgőnycim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ.

Interurban telefon 18. sz. 5881